

Eén ELO voor de UU

1 juli 2008

IVLOS-Expertisecentrum ICT in het onderwijs

Ineke Lam

Magda Ritzen

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Korte omschrijving twee opties	7
1.3 Stand van zaken in universitair Nederland	8
1.4 Opbouw rapport	8
2 Werkwijze in het project	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Werkwijze algemeen	11
2.3 Projectruimte in www.surfgroepen.nl	12
2.4 Bijeenkomsten bij faculteiten	14
2.5 Demonstratiesessies Blackboard Next Generation en SharePoint	14
2.6 Proeftuinen Blackboard en SharePoint	14
2.7 Conclusie	16
3 Werkwijze in de faculteiten	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Aanpak, onderwijsvisie en representativiteit	17
3.3 Conclusie	24
4 Functionaliteiten: Faculteiten, Blackboard Next Generation en SharePoint	25
4.1 Inleiding	25
4.2 Werkwijze	25
4.3 Resultaten	25
5 Draagvlak	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Standpunt faculteiten	29
5.3 Samenvatting en conclusie	32
6 Technische eisen en voorzieningen	35
6.1 Inleiding	35
6.2 Uitgangspunten ICT-infrastructuur	35
6.3 Koppelingen: mogelijkheid van eenduidig gestandaardiseerde koppelingen tussen (deel)systemen	37
6.4 Overige eisen	38
6.5 Conclusie	38
7 Kosten	41
7.1 Inleiding	41
7.2 Overzicht kosten	41
7.3 Kosten voor een periode van drie jaar	43
7.4 Conclusie	43
8 Advies aan het college van bestuur van de Universiteit Utrecht	45
8.1 Inleiding	45
8.2 Advies	45
8.3 Aanbevelingen	49
8.4 Risico's	49
Woord van dank	51
Literatuur	53
Bijlage 1 Overzicht ELO's en Toetsomgevingen	55
Bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's	56
Bijlage 3 Faculteiten, functionaliteiten en portfolio's	63
Bijlage 4 Faculteiten, functionaliteiten en toetsomgevingen	64
Bijlage 5 Webparts en add-ons voor SharePoint 2007 als ELO	66
Bijlage 6 Evaluatie werkwijze	68

Managementsamenvatting

In het project 'Eén ELO voor de UU' is een adviesrapport opgesteld voor het college van bestuur van de Universiteit Utrecht (UU) met betrekking tot de keuze voor één ELO voor de UU. Bij de keuze voor de ELO zijn ook portfolio- en toetsfunctionaliteiten betrokken.

Het advies aan het college van bestuur luidt: 'kies voor Blackboard Next Generation als centraal aangeboden en gefaciliteerde ELO':

1. Blackboard Next Generation heeft 'out of the box' alle door de faculteit gewenste functionaliteiten¹. Bij SharePoint is dat niet het geval.
2. In de faculteiten is het draagvlak voor Blackboard Next Generation groter dan het draagvlak voor SharePoint.
3. Blackboard Next Generation voldoet geheel en SharePoint gedeeltelijk aan de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur van de Universiteit Utrecht.
4. De totale kosten voor Blackboard Next Generation zijn aanmerkelijk lager dan de kosten voor SharePoint. Dit heeft te maken met het feit dat er bij SharePoint veel moet worden ontwikkeld.

Keuze tussen Blackboard Next Generation en SharePoint

In een vooronderzoek dat het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS in november 2007 uitvoerde, is de ELO-keuze ingeperkt² tot twee omgevingen: Blackboard Next Generation en SharePoint 2007. Blackboard Next Generation (Bb NG) is een samenvoeging ('best of breed') van de twee ELO's waarmee op dit moment in de UU wordt gewerkt: Blackboard en WebCT.

SharePoint (SP) is het platform waarop het studentenportal (UU-intranet) en het PARTNER-project (Virtueel Kennis Centrum) zijn gebaseerd. SharePoint is geen ELO, maar een samenwerkingsomgeving waaraan door middel van te ontwikkelen 'webparts'³ ELO-functionaliteit kan worden toegevoegd.

Bijna alle universiteiten werken met Blackboard. Een aantal Nederlandse universiteiten is op dit moment bezig met een vergelijkbaar traject (Wageningen Universiteit en Vrije Universiteit) of heeft het traject onlangs afgerond (Universiteit Twente). Ook in deze universiteiten staat de keuze tussen Bb NG en SP centraal.

Werkwijze in het project

Het project is uitgevoerd door een projectteam bestaande uit: het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS, in samenwerking met de Directie ICT, het Blackboard Consortium en het WebCT Consortium. Aangezien het college van bestuur aangaf, veel belang te hechten aan een advies dat wordt gedragen door de faculteiten, zijn de faculteiten nadrukkelijk betrokken in het proces. Hierbij stonden vier invalshoeken centraal:

¹ Faculteiten kiezen voor functionaliteiten die ze kennen en waarmee ze op dit moment werken.

² In het ELO-advies van 2006 werden vier opties genoemd: de nieuwe versie van Blackboard, Microsoft SharePoint, Open Source Software (OSS) en Service Oriented Architecture (SOA). OSS viel af vanwege gebruiksonvriendelijkheid, onduidelijkheid met betrekking tot investeringen en omdat geen enkele universiteit de stap naar Sakai durfde maken. 'SOA' viel af omdat dit het stadium van theoretisch concept nog niet was ontstegen.

³ Een 'webpart' ontsluit / biedt informatie aan in SharePoint, het ontwikkelen van een webpart vraagt specifieke expertise.

- Facultaire eisen en wensen ten aanzien van functionaliteiten van een ELO, een portfolio en een toetsstelsel;
- Draagvlak voor de twee omgevingen;
- Technische eisen en voorzieningen, en
- Kosten van de licentie, het beheer en het onderhoud van beide omgevingen. Hierbij is ook gekeken naar de kosten die samenhangen met de professionalisering van medewerkers.

Het concept-advies is gepresenteerd en toegelicht aan de faculteitscontactpersonen. Zij herkenden zich in het advies en bevestigden dat dit advies door de faculteiten wordt gedragen.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In juni 2006 heeft het expertisecentrum ICT in het onderwijs het college van bestuur (cvb) geadviseerd⁴ over de keuze voor één elektronische leeromgeving (ELO) als basisvoorziening voor alle opleidingen van de Universiteit Utrecht (UU). Binnen de UU zijn op dat moment twee ELO's, Blackboard en WebCT Vista, in gebruik (zie bijlage 1a). Het ICT-expertisecentrum constateerde dat het te vroeg was om een keuze te kunnen maken. Dit had te maken met de volgende ontwikkelingen:

- In het project 'verbetering Webpresence en Webservices' was nog geen keuze voor een product gemaakt. Deze keuze zou van invloed kunnen zijn op een ELO.
- De eisen, die gesteld worden aan een ELO voor de gehele UU zijn nog niet duidelijk.
- De fusie van Blackboard en WebCT heeft mogelijk gevolgen voor het product, die nog niet bekend zijn.
- Het open source product Sakai dient nog onderzocht te worden als alternatief.

Het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS heeft in het najaar van 2007 de stand van zaken opgemaakt en geconstateerd dat bovengenoemde ontwikkelingen zich in een zodanig stadium bevonden, dat opnieuw een traject kon worden ingezet ten behoeve van het formuleren van een advies voor de keuze voor één ELO. In een tussenadvies⁵ dat op 19 november 2007 is besproken in de Advies Commissie ICT & Onderwijs (ACIO), is aangegeven dat twee van de vier varianten geen reële opties voor de UU zijn (Sakai en Soa). De andere twee varianten; doorgaan met Blackboard en WebCT hetgeen uitmondt in een 'best of breed' ELO (Blackboard Next Generation) of kiezen voor Microsoft SharePoint 07 zijn wel reële opties. De ACIO ondersteunde het voorstel van het expertisecentrum om een traject uit te zetten waarin informatie van de gebruikers wordt verzameld (docenten en studenten), zodat duidelijk kan worden welke eisen er aan een universiteitsbreed systeem gesteld worden. In het traject worden ook de eisen en wensen ten aanzien van het digitaal portfolio en het digitaal toetsen meegenomen. Naast de eisen en wensen van gebruikers zal het advies ook gebaseerd worden op het draagvlak van beide opties onder de gebruikers, de technische eisen en voorzieningen en de kosten die met beide opties samenhangen.

Het expertisecentrum ICT in het onderwijs heeft voor de uitvoering van het project een projectteam in het leven geroepen, waarin een vertegenwoordiger van het Blackboard en het WebCT consortium en een adviseur namens de directie ICT participeren.

1.2 Korte omschrijving twee opties

Blackboard Next Generation (Bb NG) komt eind 2009/10 beschikbaar voor de markt. Tijdens de BbWorld Europe '08 in Manchester in mei 2008 is het product voor het eerst gedemonstreerd. Bb NG is een zogenoemd 'best of breed' product wat betekent dat de beste functionaliteiten van Blackboard worden gecombineerd met de beste functionaliteiten van WebCT. Bb NG is een 'out-of-the box' ELO, in de zin dat het product uitgaat van cursussen, docenten en studenten. Vanwege de 'best of breed' benadering

⁴ Zie http://www2.ivlos.uu.nl/advies1ELO/Overall_rapport_010606.pdf

⁵ Zie http://www2.ivlos.uu.nl/advies1ELO/Input_advies_1ELO_ACIO161107.pdf

zal dit product naar verwachting voor zowel Blackboard als WebCT gebruikers herkenbare elementen bevatten.

SharePoint 07 (SP) is in zijn basis geen volwaardige ELO maar een samenwerkingsomgeving. Het platform is sterk in het faciliteren van communicatie tussen individuen en groepen. Door het ontwikkelen en integreren van zogeheten webparts en add-ons kan er een leeromgeving worden gecreëerd.

Binnen de UU wordt binnen twee faculteitsoverstijgende projecten met SP gewerkt. In het project Webpresence en Webservices wordt de nieuwe website en portal vormgegeven in SP. Ook in het PARTNER-project, gericht op ondersteuning van de ontwikkeling van netwerken van studenten, medewerkers en alumni door middel van virtuele kenniscentra, wordt gebruikt gemaakt van SP. Naast deze projecten wordt in de UU veel gebruik gemaakt van zogeheten surfgroepen die ook op het SP-platform draaien. De UU is met 1547 gebruikers, de één na grootste gebruiker van surfgroepen binnen het hoger onderwijs in Nederland⁶. Medewerkers en studenten aangesloten bij een instelling die lid is van SURF kunnen kosteloos en zonder verder inmenging van anderen een (of meerdere) surfgroep(en) aanmaken, inrichten en gebruiken.

1.3 Stand van zaken in universitair Nederland

De UU is niet de enige universiteit die de keuze voor een ELO aan het (her)overwegen is. De Universiteit Twente (UT) bevond zich in een traject vergelijkbaar met dat van de UU, ook daar stonden Bb NG en SP centraal. In juni 2008 heeft het cvb van de UT de keuze voor Blackboard gemaakt. Het onderwijs in Wageningen Universiteit wordt sinds vijf jaar ondersteund door zowel Bb als SP 2003. In september wordt daar de keuze heroverwogen. De Vrije Universiteit (VU) is onlangs een traject 'Next DLO' gestart en neemt in de loop van 2009 een besluit. Bij de VU staan Bb, SP, Sakai, en wellicht een andere optie op de agenda. Andere universiteiten zoals de Universiteit Leiden is voorlopig niet van plan over te stappen van Bb naar een andere ELO.

In bijlage 1b staat een overzicht van de in gebruik zijnde ELO's en toetsomgevingen bij andere universiteiten in Nederland. Van het digitaal portfolio is geen recent overzicht voorhanden. Conclusie is dat Blackboard de ELO-markt in het universitaire onderwijs in Nederland domineert. Op een enkele uitzondering na maken alle universiteiten gebruik van dit systeem. Als het toetsen niet binnen de ELO plaatsvindt maar in een specifieke toetsomgeving, dan is er niet één product dat de markt domineert. Een aantal instellingen gebruikt Question Mark Perception, een aantal heeft een eigen tool ontwikkeld en binnen de UU wordt bij de -faculteit- directie Onderwijs en Opleidingen (dOO) van UMCUtrecht⁷ met Testvision gewerkt.

Binnen de HBO-instellingen is Blackboard eveneens dominant. De Hogeschool Arnhem en Nijmegen en de Hogeschool Utrecht kozen onlangs voor SharePoint 07, de Hogeschool INHOLLAND koos naast Bb voor SP.

1.4 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 wordt de werkwijze van het projectteam toegelicht. Zeven faculteiten en twee onderdelen (het IVLOS en het University College Utrecht) zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het project. Ook wordt in dit hoofdstuk aangegeven welke andere partijen zijn betrokken bij het project.

⁶ Gebruik per 9 mei 2008. Bron: Andres Steijaart, SURFnet.

⁷ dOO/UMCUtrecht (voorheen faculteit Geneeskunde) omvat de opleidingen Geneeskunde, BioMedische Wetenschappen, Gezondheidswetenschappen en het Opleidingscentrum.

In hoofdstuk 3 wordt de werkwijze van de faculteiten beschreven. Hoe hebben zij het project intern aangepakt, vanuit welke onderwijsvisie en hoe representatief is het resultaat dat vanuit de faculteiten naar voren is gekomen.

In hoofdstuk 4 staat de eerste invalshoek van waaruit dit project is benaderd centraal. Er wordt verslag gedaan van wensen en eisen die de faculteiten hebben opgesteld ten aanzien van een ELO, een portfolio en een toetssysteem.

De tweede invalshoek staat centraal in hoofdstuk 5. Hier wordt aandacht besteed aan het draagvlak voor de twee potentiële omgevingen (Blackboard Next Generation en SharePoint 2007).

In hoofdstuk 6 wordt de derde invalshoek beschreven. Uitgangspunt van het project is het ICT-architectuur beleidskader van de UU. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe beide omgevingen zich verhouden tot deze ICT-infrastructuur.

De vierde en tevens laatste invalshoek staat centraal in hoofdstuk 7. In dit hoofdstuk komen de kosten van de licentie, het beheer en het onderhoud van beide omgevingen aan de orde. Hierbij is ook gekeken naar de kosten die met de professionalisering van docenten samenhangen.

Tot slot wordt in hoofdstuk 8 het advies aan het college van bestuur geformuleerd en onderbouwd, worden aanbevelingen opgesteld en wordt ingegaan op potentiële risico's.

2 Werkwijze in het project

2.1 Inleiding

Op 22 januari 2008 heeft het college van bestuur het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS de opdracht verleend om een advies op te stellen voor de keuze van één elektronische leeromgeving (ELO) voor de Universiteit Utrecht (UU), conform het door het expertisecentrum voorgestelde plan in de Project Brief: 'Advies Eén ELO voor de UU' (versie 1.0 d.d. 15 januari 2008). Het college heeft het expertisecentrum verzocht de faculteiten te betrekken bij het onderzoek om tot een advies over de keuze van één ELO te komen. De eerste stap hierin, is het verzoek van de opdrachtnemer aan decanen, om een contactpersoon te benoemen en een team samen te stellen met faculteitsvertegenwoordigers met wie het projectteam in gesprek kan gaan om het traject binnen de faculteit vorm te geven.

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van het projectteam en geeft aan welke andere partijen betrokken zijn bij het traject.

2.2 Werkwijze algemeen

In het projectteam 'Advies één ELO voor de UU' zijn vertegenwoordigd het Blackboard consortium, het WebCT consortium, de directie ICT en het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS. Ineke Lam, de projectleider (gedelegeerd opdrachtnemer) is eveneens afkomstig van expertisecentrum ICT. Het projectteam komt ongeveer een keer per drie weken bij elkaar, daarnaast is er contact per mail.

De stuurgroep bestaat uit Ineke Molenaars (gedelegeerd opdrachtgever), Robert-Jan Simons (opdrachtnemer) en Keith Russell (vertegenwoordiger uit de faculteiten) en komt twee keer bij elkaar (begin en eind van het traject).

De resonansgroep wordt gevormd door de ICT-coördinatoren, die één keer per twee maanden vergaderen. De agenda voor de bijeenkomsten wordt aangevuld met 'Informatie en vragen met betrekking tot het project 'Advies één ELO voor UU'. Verder worden het Blackboard en het WebCT consortium tijdens hun structurele overleggen op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in het project.

In de UU zijn twee projecten relevant voor het opstellen van het advies 'Een ELO voor de UU': het project 'Webpresence en Webservices' en het PARTNER-project. De projectleiders van deze projecten worden op de hoogte gebracht van het 'Een ELO voor de UU'-project, daarnaast vindt afstemming plaats over relevante ontwikkelingen binnen de projecten.

In het project 'Advies één ELO voor de UU' is gekozen voor een benadering van faculteiten via 'de lijn'. De decanen zijn via het college op de hoogte gebracht van het project 'Advies één ELO voor de UU'. Hierna zijn de decanen via de directeur van het expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS (opdrachtnemer) geïnformeerd over de inhoud van het traject. Hen is gevraagd namen aan te leveren van facultaire contactpersonen die het keuzetraject in de faculteit gaan uitzetten alsmede een team samen te stellen met faculteitsvertegenwoordigers (bijvoorbeeld onderwijsdirecteur, docenten, ICT-coördinator, studenten, beheerders).

Het merendeel van de activiteiten van het projectteam is gericht op het creëren van draagvlak bij faculteiten voor het ELO-advies. Informeren, communiceren en faciliteren

van (groepen binnen) faculteitsvertegenwoordigers zijn dan ook belangrijke activiteiten in dit project.

Om de ELO-discussie zo goed mogelijk te voeren, is faculteiten niet gevraagd een productkeuze te maken. Er is gekozen voor een benadering waarin niet de beide omgevingen (Bb NG en SP) centraal staan, maar de ELO-, portfolio- en toetsfunctionaliteiten waaraan men in de faculteit behoefte heeft. Hiervoor is een vragenlijst ontwikkeld. Deze lijst is gebaseerd op: de uitkomsten van de beleidslab-sessie die plaats vond in het kader van het ELO-advies in 2006; input van de leden van het projectteam, en op criteria en functionaliteiten die zijn geformuleerd bij een vergelijkbaar traject bij de Universiteit Twente (zie Peters, e.a. 2008).

Naast het goed luisteren naar en het in gesprek gaan met faculteiten en leveranciers, wordt er onderzocht welke activiteiten en kosten samenhangen met ontwikkelingsinspanningen, ICT-infrastructuur en professionalisering van Bb NG en SP. Het projectteam verdiept zich, onder andere via SURFnet, de Hogeschool Utrecht, Wageningen Universiteit, de Universiteit Twente en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in de (on)mogelijkheden van SharePoint als ELO.

Het ELO-advies is, voor het aan het college van bestuur is aangeboden, gepresenteerd en verantwoord aan de faculteitscontactpersonen.

Het conceptrapport is ter informatie naar de ACIO gezonden en toegelicht.

2.3 Projectruimte in www.surfgroepen.nl

Bij de start van het project is in www.surfgroepen.nl een projectruimte 'UU Adviestraject één ELO' ingericht (zie figuur 1). Deze ruimte is toegankelijk voor alle betrokkenen uit de faculteiten. In de projectruimte is op verschillende manieren (documenten, links) informatie ontsloten over diverse gerelateerde onderwerpen: overzichten van voorbeeldcriteria ten behoeve van de ideeënvorming over mogelijkheden van ELO's, portfolio's en toetsomgevingen, een schets van mogelijkheden van de opties Bb NG en SP, rapporten van portfolio-en toetskeuze-trajecten bij andere instellingen, informatie uit projecten die raakvlakken vertonen met het 'Adviestraject één ELO van de UU' (bijvoorbeeld SURFproject SHAPE en Quickscan SharePoint van de Universiteit Twente). Via de weblog (input van projectleider) kunnen betrokkenen zich op de hoogte houden van de vorderingen in het project.

SURFGroepen - UU Adviestraject 1 ELO

Welcome - My Site - My Links

UU Adviestraject 1 ELO

This Site: UU Adviestraject

Home - Help - Projectblog

View All Site Content

Documents

- Shared Documents

Pictures

- Shared Pictures

Lists

- Calendar

Discussions

- Discussie
- Vragen

Surveys

Sites

- Projectblog

People and Groups

- Recycle Bin

Deze werkruimte is bedoeld voor medewerkers in faculteiten en bevat informatie die relevant is bij het Adviestraject 1 ELO.

Announcements

Blackboard presentatie in Manchester 6/18/2008 3:44 PM
by Nico Poppes
Eerder deze week vond in Manchester de Europese Blackboard conferentie plaats. Ook daar werd meer verteld over de nieuwe versie. Een kritisch verslag van de presentatie is te vinden via onderstaande link: <http://sclater.com/blog/?p=95>

Toekomstige product van BB 6/18/2008 3:43 PM
by Ineke Lam
Diegenen die niet in staat zijn om een remote sessie van BB bij te wonen, kunnen een kijkje nemen op deze weblog: http://www.e-learn.nl/2008/04/03/the_future_of_blackboard_solutions. Hierin wordt verslag gedaan van een dergelijke sessie bij de TU Delft.

LET OP: tijdstip en lokatie f2f sessie met Blackboard gewijzigd 5/6/2008 11:03 PM
by Ineke Lam
Op 19 mei komt Blackboard naar Utrecht om BB8 en BB9 toe te lichten. Het tijdstip is gewijzigd. We beginnen een half uur later: 15.30-17.00 uur max in zaal E038 in het Langeveld gebouw (Lithof).

Blackboard 8 proeftuin beschikbaar 4/22/2008 5:23 PM
by Ineke Lam
Inmiddels is een Blackboard 8 proeftuin beschikbaar op: <http://utrechtval.blackboard.com/>. Daarvoor zijn usernames en passwords beschikbaar gesteld aan de faculteits contactpersoon(personen). Neem contact met hen op als je gebruik wilt maken van...

Welkom in de werkruimte van UU adviestraject 1 ELO. 4/8/2008 2:58 PM
by Magda Ritzen
Het Expertisecentrum ICT in het onderwijs van het IVLOS zet met de faculteiten een traject uit dat in juni 2008 een ELO-advies voor het CvB moet opleveren. In deze ruimte vind je zowel informatie die ondersteunend is aan het maken van een keuze als...

(More Announcements...)

Add new announcement

Calendar

There are currently no upcoming events. To add a new event, click "Add new event" below.

Add new event

Shared Documents

Type	Name	Modified	Modified By
☐	Groepering op trefwoord : Blackboard-Next Generation (1)		
☐	Groepering op trefwoord : Functionaliteiten Digitaal Toetsen (4)		
☐	Groepering op trefwoord : Functionaliteiten ELO (4)		
☐	Groepering op trefwoord : Functionaliteiten Portfolio (2)		
☐	Groepering op trefwoord : Projectdocumenten (8)		
☐	Groepering op trefwoord : Sharepoint (4)		

Add new document

Webconferencing [2]

Webconferencing
Ga uw persoonlijke webconferencelamer binnen

 Universiteit Utrecht

SURFGroepen: Tips
Nieuw! SURFGroepen Seminar modus

Links

- SURFGroepen support
- Blackboard site
- Sharepoint als leer- en werkomgeving: verslag van een SURFproject
- Hogeschool Arnhem & Nijmegen koos voor Sharepoint: HAN scholar
- Testvision
- Recensie van rapport 'Keuze toestools bij E_merge instellingen'
- Portfolio in Blackboard bij E_merge instellingen (surfgroep)
- Keuze tussen portfolio-systemen (w.o. Blackboard) bij E_merge en Apollo instellingen
- Universiteit Twente: Quicksan Sharepoint Community febr. 2008
- Universiteit Twente: Quicksan Sharepoint Functionaliteit en Onderwijstoeepassing febr. 2008
- Universiteit Twente: Quicksan Sharepoint Technische analyse febr. 2008
- Ublad nov. 2007: Universiteit krijgt nieuw gezicht op internet
- Sharepoint-tools voor het onderwijs ontwikkeld in SURFproject SHAPE

Add new link

MyTeamSites
Create teamsite

- *ODA / MyMigraine
- *Search Center
- *UU Adviestraject 1 ELO
- *UU-Diergeneeskunde 1 ELO
- *Project Verbetering Webpresence en Webservices UU

Figuur 1: Screenshot van de homepage van de surfgroep: UU adviestraject één ELO.

2.4 Bijeenkomsten bij faculteiten

De faculteitscontactpersoon bepaalt (in overleg met de decaan) hoe het traject in de faculteit wordt vormgegeven en wie daarbij betrokken zijn. In overleg met de faculteitscontactpersonen zijn bij de faculteiten start- en afsluitende bijeenkomsten georganiseerd. De startbijeenkomsten zijn bedoeld om de faculteiten te informeren over de achtergrond en het doel van het project, de activiteiten, de twee opties, de wijze van facilitering door het projectteam en tot slot het verduidelijken van wederzijdse verwachtingen met betrekking tot het traject. Aan de faculteiten is gevraagd de vragenlijsten over functionaliteiten voor een ELO, een portfolio en een toetsomgeving in te vullen en samen te vatten.

In de afsluitende bijeenkomsten stonden de werkwijze en wensen van de faculteiten centraal: hoe is het proces verlopen, wat vindt men belangrijk, zijn de genoemde functionaliteiten/wensen representatief voor de faculteit, hoe ziet het draagvlak eruit (bij keuze voor Bb NG of voor SP) en welke aandachts- en knelpunten voorziet men. De start- en afsluitende bijeenkomsten zijn in de projectruimte aangekondigd. Tussen de bijeenkomsten zijn de leden van het projectteam beschikbaar geweest om vragen te beantwoorden. Vragen van een meer technische / financiële aard worden door het team besproken met relevante personen, zoals de directie ICT, andere instellingen / gebruikers en bedrijven.

2.5 Demonstratiesessies Blackboard Next Generation en SharePoint

Na de startbijeenkomsten zijn informatieve sessies over Bb NG en SP georganiseerd. Met betrekking tot Bb NG zijn drie online sessies georganiseerd en één 'face to face' sessie. Medewerkers van het bedrijf Blackboard hebben deze sessies voor hun rekening genomen. Een onderwijsadviseur van de Hogeschool Utrecht verzorgde vier sessies over SP, in de vierde sessie werd deze informatie aangevuld met de informatie van een leverancier van SP (Winvision). In de sessies is ook aandacht besteed aan de mogelijkheden die de omgevingen bieden voor het inrichten van een portfolio en een toetsomgeving. De sessies zijn in de projectruimte en proeftuinen (zie hierna) aangekondigd.

2.6 Proeftuinen Blackboard en SharePoint

Naast de demonstratiesessies zijn er voor de faculteiten proeftuinen ingericht in Bb 8 en SP (via www.surfgroepen.nl). Voor Blackboard is door het bedrijf Blackboard een proeftuin ingericht voor de hele UU⁸, waarin duidelijk wordt hoe Bb 8 (tussenversie: portal waarin WebCT Vista en Bb 7.3 toegankelijk zijn) eruit gaat zien. In de proeftuin Bb 8 kunnen medewerkers zelf experimenteren en is als voorbeeld een cursus van de faculteit Sociale Wetenschappen toegankelijk gemaakt (zie Figuur 2).

⁸ http://utrechtval.blackboard.com/webapps/portal/frameset.jsp?tab_id= 166 1

The screenshot displays the Blackboard LMS interface for the course 'Etniciteit & Nationalisme' at Universiteit Utrecht. The header includes the university logo and navigation links: 'Utrecht Main', 'Utrecht Web Site', 'Share', 'LS - Vista', and 'Utrecht Portfolio'. A left-hand navigation menu lists various course-related items such as 'Announcements', 'Course Information', 'Staff Information', 'Course Documents', 'Assignments', 'Communication', 'Discussion Board', 'External Links', 'Tools', 'Books', 'Lectures', 'TENTAMEN', 'Aanvullende toets', 'My Grades', and 'Groups'. The main content area is titled 'Announcements' and features a large photograph of a group of women in traditional Indonesian attire (kebaya) standing outdoors. Below the photo are view filters: 'VIEW TODAY', 'VIEW LAST 7 DAYS', 'VIEW LAST 30 DAYS', and 'VIEW ALL'. A date range 'June 13, 2008 - June 20, 2008' is displayed. Below this, another announcement is partially visible, dated 'Tue, Jul 17, 2007 - Global Values', with a brief text snippet: 'Het MT van het departement maatschappij wetenschappen heeft besloten dat per heden de global values van de verwerkte studentenevaluaties voor alle studenten openbaar zijn. Daarom staat vanaf heden in Studion in de Community een nieuwe kopje CA EVALUATIES. Hierin kunnen jullie per blok per opleiding (bachelor, master CAMM of master LACS) de genoemde informatie inzien.'

Figuur 2: Screenshot van de openingspagina van de cursus Etniciteit & Nationalisme van de faculteit Sociale Wetenschappen

Iedere faculteit beschikt over een eigen SP-proeftuin, ingericht door het projectteam. In Figuur 3 staat als voorbeeld een screenshot van de proeftuin van de faculteit Diergeneeskunde. In de proeftuin staan drie templates die duidelijk maken hoe een ELO in SP er uit kan zien. Twee templates zijn afkomstig van de Hogeschool Utrecht, het derde template is gebaseerd op een cursus Ontwikkelingsbiologie en bevat onderwijsmateriaal.

In de proeftuinen kunnen faculteiten zelf experimenteren met SP en staan de vragenlijsten over functionaliteiten voor een ELO, portfolio en toetsomgeving. De faculteitscontactpersoon bepaalt wie de vragenlijst(en) invult.

The screenshot shows the homepage of the 'UU-Diergeneeskunde 1 ELO' website. At the top, there is a navigation bar with 'Home', 'Help', 'Cursusite A', 'Projectsite', 'Weblog', and 'Cursusite B'. Below this is a search bar and a 'Site Actions' button. The main content area is divided into several sections:

- Left sidebar:** Contains navigation links for 'View All Site Content', 'Documents', 'Pictures', 'Lists', 'Discussions', 'Surveys', 'Sites', and 'People and Groups'.
- Announcements:** A central section with several entries:
 - LET OP: tijdstip en lokatie f2f sessie met Blackboard gewijzigd** (5/6/2008 11:05 PM) by Ineke Lam. Text: 'Op 19 mei komt Blackboard naar Utrecht om B08 en D09 toe te lichten. Het tijdstip is gewijzigd. We beginnen een half uur later: 15.30-17.00 uur max in zaal E038 in het Langeveld gebouw (Lithof).'
 - Sessies met Blackboard** (5/6/2008 10:49 PM) by Ineke Lam. Text: 'Inmiddels zijn de data bekend waarop sessies met BB staan gepland, zie hiervoor de agenda. 3 sessies (24/4, 28/4 en 16/5) vinden 'op afstand' plaats, dwz je kan gewoon achter je pc de sessie meedoen. De sessie op 19/5 is een sessie in Utrecht. De locatie...'
 - Proeftuin Blackboard B beschikbaar** (4/22/2008 5:38 PM) by Ineke Lam. Text: 'Inmiddels is een Blackboard B proeftuin beschikbaar op: <http://utrechtval.blackboard.com/>. Daarvoor zijn usernames en passwords beschikbaar gesteld aan de faculteits contactpersoon(personeel). Neem contact met hen op als je gebruik wilt maken van een...'
 - Voorbeeld cursusite B is toegankelijk via 'Links'** (4/15/2008 11:12 AM) by Magda Ritzen. Text: 'Bij cursusite B is een voorbeeld gemaakt op basis van een bestaande cursus Ontwikkelingsbiologie. Dit voorbeeld staat in een andere Surfgroep en is toegankelijk via 'Links' (in quick launch menu én rechts op scherm). Je komt van het voorbeeld terug...'
 - Vier demonstraties Sharepoint gepland!** (4/11/2008 4:29 PM) by Magda Ritzen. Text: 'De demonstraties Sharepoint worden verzorgd door Paul van der Aa van de Hogeschool Utrecht. 21 april: van 10.30-12.00 uur in de Stijkkamer, Fac. Letteren; Kromme Nieuwe Gracht 80. 23 april: van 13.30-15.00 uur bij IVLOS, zaal 334, Heidelberglaan 8. ...'
- Right sidebar:** Contains sections for 'Diergeneeskunde: De top!', 'SURFGroepen: Tips' (with a 'Webconferencing' button), 'Links', and 'Site Users' (listing names like Anneke Wijnald, Arie van Nes, etc.).
- Calendar:** A section at the bottom stating 'There are currently no upcoming events. To add a new event, click "Add new event" below.'

Figuur 3: Screendump homepage proeftuin faculteit Diergeneeskunde

2.7 Conclusie

De werkwijze in het project 'Advies één ELO voor de UU' was sterk gericht op het faciliteren van het ELO-proces binnen faculteiten: faculteiten zijn ondersteund via een projectruimte, documenten, demonstratiesessies en bijeenkomsten. Het project is volgens plan uitgevoerd. Bijlage 6 bevat een evaluatie van deze werkwijze door het projectteam. Het belangrijkste punt van kritiek betreft de doorlooptijd van het project: deze was te kort (5 maanden).

In het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 3) wordt beschreven hoe de faculteiten het interne proces hebben vormgegeven.

3 Werkwijze in de faculteiten

3.1 Inleiding

Het advies over een keuze voor één ELO voor de UU wordt onder andere gebaseerd op basis van behoeften, wensen en eisen van de faculteiten. Bij elke faculteit is aan het begin en het eind van het traject een bijeenkomst met het facultaire team georganiseerd. Tussen deze bijeenkomsten hebben de faculteiten intern een discussie gevoerd over dit onderwerp. Hoe de faculteiten dit proces hebben vorm gegeven, is aan henzelf overgelaten. De faculteitscontactpersoon één ELO had hierin een coördinerende rol. Soms waren in dit proces personen uit alle geledingen betrokken, soms waren er slechts één of enkele personen verantwoordelijk.

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de aanpak die de afzonderlijke faculteiten hebben gehanteerd om dit proces vorm te geven. Verder wordt beschreven vanuit welke achterliggende facultaire onderwijsvisie de vragenlijsten zijn ingevuld en hoe representatief de uitkomsten van de drie vragenlijsten zijn. In dit hoofdstuk wordt niet ingegaan op de uitkomsten van de vragenlijsten, die staan in hoofdstuk 4 centraal. De bronnen voor dit hoofdstuk zijn: kwalitatieve informatie uit de vragenlijsten, eventuele toelichtende memo's die faculteiten hebben opgesteld en verslagen van de afsluitende bijeenkomsten. De faculteiten en hun werkwijze worden in alfabetische volgorde gepresenteerd.

3.2 Aanpak, onderwijsvisie en representativiteit

Faculteit Bètawetenschappen

Aanpak

Bij de startbijeenkomst van de faculteit Bètawetenschappen waren van alle zes departementen docenten en studenten aanwezig, inclusief de onderwijsdirecteur (ongeveer 30 personen). Elk departement heeft een ICT-coördinator, zij vormen met elkaar de werkgroep ICT in het bètaonderwijs. In die werkgroep is besproken hoe dit project vorm te geven in de faculteit. De aanpak varieert per departement. Hieronder wordt per departement kort de aanpak en onderwijsvisie toegelicht.

Biologie: de vragenlijst is rondgestuurd aan de coördinatoren van alle vakken. Hierop zijn tien reacties gekomen, afkomstig van de belangrijkste ELO-gebruikers. Reacties van de veelgebruikers kwamen vaak overeen. Er zijn geen studenten bevraagd.

Natuur- en Sterrenkunde: twee docenten, twee studenten en twee 'ondersteuners' hebben met elkaar de vragenlijst ingevuld.

Farmacie: de vragenlijst is besproken met twee docenten, twee studenten en een onderwijsdirecteur. De vragenlijst is ook gegaan naar het managementteam en het programmaleideroverleg.

Wiskunde: door drie docenten (waaronder de onderwijsdirecteur) en drie studenten zijn functionaliteiten geformuleerd waaraan een ELO moet voldoen.

Informatica: de vragenlijst is besproken in het managementteam. In dit team zit voldoende deskundigheid en voelt men zich bevoegd om te oordelen namens het hele departement, Dit werd door de aanwezige studenten bij de afsluitende bijeenkomst bevestigd.

Scheikunde: In het onderwijsinstituut is gevraagd wie een bijdrage wilde leveren namens Scheikunde aan het ELO-traject vanuit de Bètafaculteit. Daarnaast zijn enkele docenten gevraagd die ervaring hebben met ELO's. Totaal leverde dit drie docenten en twee studenten op. Deze personen hebben de startbijeenkomst bijgewoond, vervolgens gezamenlijk de vragenlijst ingevuld en zijn present bij de afsluitende bijeenkomst. De resultaten van de ELO-, portfolio- en toetsvragenlijsten die alle departementen hebben ingevuld, zijn gebundeld. De informatie- en demonstratie sessies van Bb NG en SP zijn bezocht.

De afsluitende bijeenkomst was wederom een druk bezochte bijeenkomst waar alle departementen waren vertegenwoordigd door medewerkers en studenten.

Onderwijsvisie

De onderwijsvisie van de zes departementen loopt uiteen van een weinig uitgesproken visie tot activerend en concentrisch onderwijs, projectonderwijs en onderwijs waarin waarde wordt gehecht aan persoonlijk contact.

Representativiteit

De conclusies zijn getrokken op basis van de ingevulde vragenlijsten en geven de mening van de departementen weer. De conclusies zijn representatief voor zover het hoofdfuncties betreft. Dit betreft zaken als het ondersteunen van de communicatie docent / opleiding en student, uitwisseling van cursusgerelateerde documenten, faciliteren van groepswork en het beoordelen van producten. Op uitwerkingsniveau zijn de conclusies waarschijnlijk minder representatief. De Bètafaculteit tilt zwaar aan de hoofdfuncties; iedere ELO variant zal minimaal deze hoofdfuncties moeten bevatten.

Faculteit Diergeneeskunde

Aanpak

De startbijeenkomst is bijgewoond door een aantal docenten, studenten, de voorzitter en troubleshooters van het studielandschap, een onderwijsdirecteur, de huidige en voormalige ICT-coördinator.

In totaal zijn ongeveer 30 medewerkers via diverse kanalen benaderd. De acht aandachtsveldhouders hebben elk namen aangeleverd van drie mensen met ICT-affiniteit binnen hun departement. Aan boc's en loc's⁹ is gevraagd iemand af te vaardigen en ook aan de coördinatoren uit de functionele fase en de mastercommissie en de medewerkers onderwijs- en studentzaken (inclusief de trouble shooters) is gevraagd een bijdrage te leveren. Aan deze medewerkers is gevraagd de vragenlijsten in te vullen, beide omgevingen te bekijken en in beide omgevingen een tekst (document), plaatje, URL en een PowerPoint presentatie te plaatsen.

De groep studenten is benaderd door de twee studenten uit de ELO-commissie. Aan ongeveer 12 studenten uit de jaarkernen (verspreid over alle jaren) is gevraagd om de vragenlijsten in te vullen. Deze studenten weten veel van wat er speelt op onderwijsgebied, ze zijn onder andere betrokken bij vakevaluaties.

Medewerkers zijn bij de informatie- en demonstratiesessies van Bb NG en SP geweest.

⁹ boc=blok onderwijs commissie , loc=lijn onderwijs commissie

Bij de afsluitende bijeenkomst waren vrijwel dezelfde mensen aanwezig als bij de startbijeenkomst. De onderwijsdirecteur kon daar niet bij zijn, maar heeft het verslag van de afsluitende bijeenkomst schriftelijk aangevuld.

Onderwijsvisie

De onderwijsvisie van de faculteit Diergeneeskunde wordt gekenmerkt door zelfstudie en activerend onderwijs. Zelfstudie vraagt om 'computers die gevuld zijn'. De faculteit wil met ICT in het onderwijs de kwaliteit en studeerbaarheid van het onderwijs vergroten, het academisch werk- en denkniveau stimuleren, de bewustwording van het belang van een leven lang leren ondersteunen en de flexibiliteit van het onderwijs vergroten¹⁰.

Representativiteit

De uitkomst van de vragenlijsten is representatief in de zin dat vanuit alle geledingen input is geleverd door één of twee mensen met ICT-kennis of ELO-ervaring.

Faculteit Geesteswetenschappen

Aanpak

Bij de startbijeenkomst van de faculteit Geesteswetenschappen waren medewerkers van verschillende departementen aanwezig, waaronder Media en Cultuurwetenschappen, Godgeleerdheid en Wijsbegeerte. Ook was er een student en waren er medewerkers van het CIM (Centrum voor Informatisering en Mediagebruik). Na de startbijeenkomst heeft de facultaire ELO-adviescommissie een memo opgesteld die is afgestemd met de decaan. Kern van de memo is dat de faculteit een dwingende keuze voor één ELO op dit moment niet nodig en niet opportuun vindt. De commissie schrijft: "langs natuurlijke weg zal binnen enkele jaren vanzelf de situatie ontstaan dat er één gemeenschappelijke ELO in gebruik zal zijn. Daarnaast meent de commissie dat op dit moment geen goed gefundeerde keuze tussen de twee door het projectteam geboden opties mogelijk is. Hierbij gaat het ook nog eens om twee ongelijksoortige producten. Ten slotte ziet de commissie geen mogelijkheid om binnen de gestelde termijn te voldoen aan de doelstelling van de enquête".

De faculteit Geesteswetenschappen heeft geen vragenlijsten met betrekking tot ELO-, portfolio- en toetsfunctionaliteiten ingevuld. Ook heeft er geen afsluitende bijeenkomst bij de faculteit plaatsgevonden. Naar aanleiding van de reactie van de faculteit zal de gedelegeerd opdrachtgever (directeur ICT) een gesprek hebben met de decaan van de faculteit Geesteswetenschappen.

Faculteit dOO / UMCUtrecht

Aanpak

De startbijeenkomst is bijgewoond door de faculteitscontactpersoon, medewerkers van het expertisecentrum voor Onderwijs en Opleiding, studenten, opleidingscoördinatoren, beleidsmedewerkers, docenten en een ICT-medewerker van UMCU-zorg. Binnen de faculteit is gekozen voor een strategie waarin enthousiaste WebCT-gebruikers (mensen met ervaring), zijn benaderd om een bijdrage te leveren. Daarbij zijn twee werkwijzen gehanteerd: 1. de vragenlijsten zijn ingevuld door medewerkers die direct betrokken zijn bij WebCT (ondersteuners, designers en ervaren gebruikers), 2. er zijn (groep)interviews gehouden met mensen die 'weten waar het over gaat in de ELO-

¹⁰ Deze doelen zijn in meer detail uitgewerkt in een Advies van de commissie Digitale Didactiek, zie http://www.vet.uu.nl/viavet/onderwijs/curriculumontwikkeling/ict_in_onderwijs/commissie_digitale_didactiek

discussie': docenten, studenten en medewerkers vanuit een technische invalshoek. De studenten zijn benaderd via de studieverenigingen.

De resultaten (vragenlijsten en samenvattingen van de discussies) zijn besproken met de directeur van het Expertisecentrum voor Onderwijs en Opleiding, als vertegenwoordiger van de onderwijsdirecteur. Verder zijn de demonstratiesessie over SP en Bb NG bezocht. De afsluitende bijeenkomst is –op een paar afmeldingen na- bijgewoond door dezelfde mensen als de startbijeenkomst.

Onderwijsvisie

De dOO / UMCUtrecht heeft geen geëxpliciteerde onderwijsvisie: aan interactiviteit wordt veel waarde gehecht. In het verleden is in het kader van EMP-projecten veel aandacht besteed aan de invoering van de ELO (WebCT): alle docenten van DOO / UMCUtrecht hebben een cursus in WebCT gevolgd.

Representativiteit

De uitkomst van het proces is representatief in de zin dat de blokcoördinatoren (zij representeren de docenten) en studenten van verschillende opleidingen hebben geparticipeerd. De uitkomst is niet representatief in de zin dat niet de hele populatie docenten is ondervraagd. Door tijdsdruk is een selectie gemaakt. Volgens de faculteitscontactpersoon zijn de belangrijkste mensen ondervraagd.

Faculteit Geowetenschappen

Aanpak

Bij de startbijeenkomst waren drie personen aanwezig: de onderwijsdirecteur van het departement Sociale Geografie en Planologie, de faculteitscontactpersoon en een student.

De faculteit Geowetenschappen heeft drie departementen en drie onderwijsdirecteuren: departement Aardwetenschappen, departement Innovatie- en Milieuwetenschappen en het departement Sociale Geografie en Planologie. De faculteitscontactpersoon voor het project één ELO heeft deze onderwijsdirecteuren gevraagd de vragenlijsten in te vullen. Twee directeuren hebben dat gedaan.

De faculteit heeft uiteindelijk alleen de ELO-vragenlijst ingeleverd. Deze vragenlijst is ingevuld door de faculteitscontactpersoon en de onderwijsdirecteur van het departement Sociale Geografie en Planologie, aangevuld met input van de vragenlijst van de onderwijsdirecteur Aardwetenschappen. Studenten zijn niet bij het proces betrokken omdat dit gezien de situatie van 'niet kiezen' zinloos zou zijn.

Het project 'één ELO voor de UU' is ook aan de orde geweest in de Under Graduate Board (UGB). Hierin is besproken dat een keuze voor één ELO op dit moment geen optie is: er is noch bij BB NG, noch bij SP sprake van 'proven technology'. De decaan (voorzitter van de UGB) heeft dit standpunt doorgegeven aan de directeur ICT (gedelegeerd opdrachtgever) en het college van bestuur. Hierover zijn inmiddels afspraken gemaakt. Vanuit de faculteit Geowetenschappen zijn geen demonstratie- en informatiesessies bezocht.

De afsluitende bijeenkomst is bezocht door twee van de drie mensen die ook bij de startbijeenkomst aanwezig waren. De student was ook uitgenodigd om aanvullende input te leveren, maar hij was afwezig.

Onderwijsvisie

De diversiteit in de faculteit Geowetenschappen is groot. In principe is er overal sprake van activerend onderwijs conform het Utrechtse BaMa-model maar dit uitgangspunt is sterker geprofileerd bij de opleidingen Sociale Geografie en Planologie, Milieu-maatschappijwetenschappen, Milieu-natuurwetenschappen en Natuurwetenschap en Innovatiewetenschap.

Representativiteit

De ingevulde vragenlijst is representatief voor de faculteit Geowetenschappen. De faculteitscontactpersoon en de onderwijsdirecteur die de vragenlijsten hebben ingevuld, verwachtten niet dat de uitkomst van de vragenlijst anders zou zijn geweest als meer mensen hem hadden ingevuld. Het departement Aardwetenschappen stelt wat meer eisen aan de ELO en het departement Innovatie- en Milieuwetenschappen minder. De invulling van de vragenlijsten is gedaan met de blik op het departement Aardwetenschappen.

Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO)

Aanpak

De startbijeenkomst is bijgewoond door de faculteitscontactpersoon, een ICT-beleidsmedewerker, en docenten en studenten van de verschillende departementen ('projectgroep REBO'). De contactpersoon heeft in afstemming met de decaan en de directeur het project –gezien de beperkte beschikbare tijd- beperkt uitgezet. De docenten en studenten van de drie departementen binnen REBO hebben zelf bedacht hoe het project vorm te geven binnen hun departement. De faculteitscontactpersoon heeft tussentijdse bijeenkomsten gehouden met bijna alle projectleden. In overleg met alle projectleden is een memo opgesteld die onlosmakelijk bij de ingevulde vragenlijsten hoort.

Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO): De vragenlijst is uitgezet onder een geselecteerde groep van 25 docenten: kritische docenten, gebruikers van de ELO en ICT-ers. Er zijn acht reacties terug gekomen; tijdsgebrek is een belangrijke oorzaak. De vragenlijst is ook voorgelegd aan studenten die nu een cursus in SP volgen, slechts zeven vragenlijsten zijn ingevuld.

Departement Economie (USE): De vragenlijst is naar alle medewerkers van USE gestuurd, slechts vijf vragenlijsten zijn geretourneerd. Een student-assistent is namens USE naar de SP en Bb NG bijeenkomsten gegaan en heeft daarvan verslag gedaan. De student die in de projectgroep REBO zit, is naar de demonstratiesessie SP geweest en heeft met de studenten van de bachelor opleidingscommissie gesproken over de inhoud van de vragenlijst. De student heeft de vragenlijst ingevuld en heeft daarbij het beeld van de andere studenten verwerkt.

Departement Rechtsgeleerdheid (RGL): De vragenlijst is binnen één sectie van een disciplinegroep aan een aantal mensen voorgelegd, maar door tijdsdruk kon niemand de vragenlijst invullen.

REBO-breed: De vragenlijst is onder de leden van de ICT-overleggroep REBO verspreid hetgeen twee reacties heeft opgeleverd. De afsluitende bijeenkomst is bijgewoond –op een docent na- door dezelfde mensen (projectgroep REBO) als de startbijeenkomst. De memo bij de vragenlijst is met de directeur en de decaan besproken.

Onderwijsvisie

De diversiteit aan onderwijsvisies is groot, niet alleen tussen de departementen –van kleinschalig onderwijs met 14 studenten tot collegezalen gevuld met 800 studenten-, maar ook tussen vakken binnen een departement. De vraag vanuit welke onderwijsvisie de discussie is gevoerd, is daarmee niet eenduidig te beantwoorden.

Representativiteit

De projectgroep geeft aan dat het in zo'n korte tijdsperiode (hogedrukpan constructie) niet mogelijk is de mening van de hele faculteit te vertegenwoordigen. Tegelijkertijd vraagt men zich af of de uitkomst representatiever zou zijn als er meer tijd was geweest. Wellicht was het proces dan anders aangepakt en had het geleid tot meer nuances in de uitkomst en meer draagvlak.

Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW)

Aanpak

De startbijeenkomst is bijgewoond door de faculteitscontactpersoon, studenten, een beleidsmedewerker, docenten (uitgebreide en bescheiden ELO-gebruikers) en de vice-decaan (resonansgroep).

Binnen Sociale Wetenschappen is gekozen voor een strategie waarin behalve de vragenlijst ook interviews een belangrijke rol spelen. De studenten uit de resonansgroep hebben een uitgebreid groepsinterview gehouden met actieve studenten uit de Studenteninspraak ('wat wil je met de ELO'). Aan het Studentenpanel (30-40 studenten) hebben ze dezelfde vraag gesteld. Docenten hebben de vragenlijst ingevuld op basis van interviews met collega-docenten. Verder heeft de faculteit een aanvullende memo opgesteld.

De faculteitscontactpersoon heeft een gesprek gehad met de programmeur van het PARTNER-project over de mogelijkheden en beperkingen van het programmeren in SP. Een aantal docenten is naar de demonstratiesessies geweest en meerdere docenten en studenten hebben gebruik gemaakt van de proeftuinen in Bb en SP.

De afsluitende bijeenkomst is, op een uitzondering na, bijgewoond door alle resonansgroepleden.

De decaan en de vice-decaan zijn bij alle stappen van het proces betrokken geweest, de memo is in overleg met hen opgesteld.

Onderwijsvisie

De faculteit streeft er naar zo veel mogelijk tijd in te ruimen voor interactie tussen docent en student. Het onderwijsproces dient voor de docent zo efficiënt mogelijk te worden ondersteund. Het onderwijsconcept is activerend onderwijs. Dit is goed te faciliteren met de huidige ELO (Blackboard). De ELO speelt een cruciale rol in het onderwijsproces: elke cursus wordt ondersteund door middel van Blackboard en de diverse functionaliteiten worden uitgebreid gebruikt (Notitie Blackboard, 2008).

Representativiteit

De antwoorden zijn representatief voor de grote meerderheid van het docentencorps en de studenten van de faculteit. Het onderwerp leeft binnen FSW en is al in een aantal gremia (o.a. onderwijsdirecteuren overleg, management team) aan de orde geweest. Elke keer komen dezelfde standpunten naar voren: de ELO speelt een belangrijke ondersteunende rol in het onderwijs en de huidige ELO voldoet erg goed.

IVLOS

Aanpak

Het IVLOS is een interfacultair instituut. Daarom is gekozen voor een afwijkende aanpak: de teams die op dit moment werken met een ELO of waarvan verwacht wordt dat ze op termijn gaan werken met een ELO zijn bevraagd: het team Lerarenopleiding werkt reeds met Blackboard, het team Doceren en Leren gebruikt geen ELO, hetzelfde geldt voor de teams Onderwijsontwikkeling, Training en Advies en Onderzoek.

Met de vertegenwoordigers van drie teams zijn individuele gesprekken gevoerd, in deze gesprekken is het doel van het project uitgelegd, is de projectsite getoond en is de vragenlijst toegelicht. Vervolgens is aan de vertegenwoordigers gevraagd de vragenlijst in te vullen. De projectteamleden van het IVLOS waren beschikbaar voor vragen. Nadat de teamvertegenwoordigers aangaven dat de vragenlijsten waren ingevuld, zijn aanvullende vragen gesteld over onderwijsvisie, representativiteit, draagvlak en voorziene knel- en aandachtspunten.

De uitkomst van het proces bij het IVLOS is afgestemd met de directeur.

Onderwijsvisie

Bij de Lerarenopleiding wordt gewerkt vanuit een expliciete onderwijsvisie, in beide andere teams is zo'n visie in ontwikkeling als onderdeel van de IVLOS-visie op onderwijs. In de IVLOS-visie op onderwijs spelen begrippen als concern-based en competentiegericht een belangrijke rol. Daarnaast wordt er gekozen voor een didactiek die is gebaseerd op het sociaal-constructivisme.

Representativiteit

De resultaten uit de vragenlijsten zijn representatief voor collega's die regelmatig werken met ICT in hun onderwijs. Er is geen overleg geweest met deze collega's.

University College Utrecht (UCU)

Aanpak

Binnen het UCU is geen uitgebreide discussie gevoerd. Het UCU heeft namelijk weinig vaste stafleden; 95% van de docenten verzorgt slechts één semester onderwijs en keert daarna terug naar de 'thuis' faculteit. Daarnaast zijn de docenten al zwaar belast met de Osiris- en ICT-transitie. De UCU-contactpersoon heeft het mandaat gekregen van de onderwijsdirecteur en de managing director om de wensen namens het college verwoorden. Studenten zijn niet in het proces betrokken. Het onderwijs is namelijk twee weken geleden afgelopen. Bovendien geldt voor studenten hetzelfde als voor docenten: zij wensen vooral bedieningsgemak en over een aantal zaken hebben ze geen mening, bijvoorbeeld over het digitaal afnemen van een toets.

Onderwijsvisie

Kenmerken van het UCU-onderwijs zijn: 1) kleinschaligheid: alle cursusgroepen hebben maximaal 25 studenten; 2) activerend onderwijs: er wordt op meerdere manieren getoetst en geassessed; 3) multidisciplinariteit, en 4) veel aandacht voor feedback.

Representativiteit

De contactpersoon die de vragenlijsten namens het UCU heeft ingevuld weet wat er bij het UCU speelt. Hij geeft al jaren les bij het UCU en hoort veel van de andere docenten.

Daarnaast is hij functioneel beheerder van de workspaces (ELO bij het UCU) en op de hoogte van de vragen, wensen en klachten van de medewerkers en studenten. Ook is hij een soort 'super user' binnen de workspaces, hij kan zien wat er gebeurt en wat er gebruikt wordt. Volgens de UCU-contactpersoon zijn de resultaten zoals weergegeven in de vragenlijsten representatief voor het UCU.

3.3 Conclusie

Zes faculteiten en twee onderdelen (IVLOS en het University College Utrecht) hebben in het project één ELO geparticipeerd. Dit houdt in dat er een start- en een afsluitende bijeenkomst bij de faculteit heeft plaatsgevonden en dat de faculteit een vragenlijst heeft ingevuld over de ELO, het portfolio en toetsen. Sommige faculteiten hebben aanvullende activiteiten uitgevoerd, zoals het organiseren van groepsinterviews (DOO / UMCUtrecht en Sociale Wetenschappen) of tussentijdse bijeenkomsten (REBO). Bij de faculteit Geesteswetenschappen heeft alleen een startbijeenkomst plaatsgevonden. Als reactie op het project heeft deze faculteit een memo opgesteld waarin ze aangeeft dat een keuze op dit moment en langs deze route van besluitvorming niet opportuun is. De faculteit heeft geen vragenlijsten ingevuld en er heeft geen afsluitende bijeenkomst plaatsgevonden. De faculteit Geowetenschappen heeft wel in het in het project geparticipeerd, maar zij heeft alleen de ELO-vragenlijst ingevuld en niet de portfolio- en toetsvragenlijsten. De faculteiten variëren in de aanpak die ze hebben gehanteerd om het proces in de faculteit vorm te geven. Meestal zijn er projectteams ingericht waarin docenten, ondersteuners, studenten en soms –zoals bij FSW- een lid van het managementteam participeerden. Een enkele keer heeft een kleiner team of zelfs één persoon namens faculteit of onderdeel gesproken.

De faculteiten en onderdelen laten een grote variëteit aan onderwijsvisies zien, niet alleen onderling, maar vaak ook binnen één faculteit. Het meest genoemde concept is 'activerend onderwijs', dit wordt door vier faculteiten en het UCU genoemd.

De faculteitscontactpersonen geven aan dat de resultaten van de ingevulde vragenlijsten representatief zijn voor hun betreffende faculteit c.q. onderdeel omdat verschillende geledingen of personen die namens anderen kunnen spreken, input hebben geleverd. De faculteit Bètawetenschappen benoemt representativiteit in termen van hoofdfunctionaliteiten.

4 Functionaliteiten: Faculiteiten, Blackboard Next Generation en SharePoint

4.1 Inleiding

Het advies voor een keuze voor één ELO wordt gebaseerd op wensen van faculteiten met betrekking tot functionaliteiten, het draagvlak voor de twee opties, technische eisen en voorzieningen, en kosten. Achtereenvolgens komen deze verschillende invalshoeken aan bod in de hoofdstukken 4 tot en met 7.

Faculiteiten hebben via de drie vragenlijsten (ELO, portfolio en toetsen) aangegeven welke functionaliteiten ze 'noodzakelijk, prettig om te hebben, onbelangrijk, weet niet' vinden. De leveranciers van Bb NG en SP (Microsoft en Winvision) hebben in een vergelijkbare vragenlijst aangegeven welke functionaliteiten standaard in hun product aanwezig zijn. In dit project vormen standaard functionaliteiten het uitgangspunt¹¹.

Om tot een vergelijk te komen van wat faculteiten belangrijk vinden en wat beide opties standaard aan functionaliteiten bieden, is een match gemaakt tussen de resultaten van de drie vragenlijsten (ELO, portfolio en toetsen) van de faculteiten en de resultaten van de leveranciers.

In dit hoofdstuk is beschreven hoe deze match tot stand is gekomen en welke conclusie er op basis van die match kan worden getrokken. Bronnen voor dit hoofdstuk zijn de vragenlijsten die de faculteiten hebben ingevuld, inclusief de informatie uit de 'open velden' en de memo's die sommige faculteiten hebben bijgeleverd.

4.2 Werkwijze

In hoofdstuk 3 is beschreven hoe er door de faculteiten is omgegaan met de vragenlijsten over de functionaliteiten van de ELO, het portfolio en toetsen. Bij de verwerking van de vragenlijsten zijn de ruwe data als uitgangspunt genomen. Daarbij is alleen gekeken naar functionaliteiten die men 'noodzakelijk' vindt of 'prettig om te hebben'. In een overzicht zijn de resultaten van de faculteiten afgezet tegen de gegevens die de leveranciers hebben verstrekt.

4.3 Resultaten

De bijlagen 2 tot en met 4 geven een overzicht van de facultaire wensen met betrekking tot respectievelijk ELO-, portfolio- en toetsfunctionaliteiten. Deze overzichten zijn als volgt tot stand gekomen: van alle faculteiten (met uitzondering van Geesteswetenschappen, zie 3.2) zijn overzichten gemaakt van de ingevulde vragenlijsten.

Daarna is gekeken naar de informatie uit de 'open velden' in de vragenlijsten (aanvullende opmerkingen vanuit faculteiten) en informatie uit de bijgeleverde memo's. De informatie uit de 'open velden' en de memo's vormen geen aanleiding om correcties op de vragenlijsten toe te passen.

Van iedere faculteit is vervolgens een overzicht gemaakt op basis van de kolom 'noodzakelijk'. Deze resultaten zijn vervolgens voor alle faculteiten samengevat (zie bijlagen 2 tot en met 4).

¹¹ Aan de leveranciers/ontwikkelaars is eveneens gevraagd welke functionaliteiten (die niet standaard aanwezig zijn) beschikbaar zijn als webpart of add-on, en welke ontwikkeld moeten worden. Bijlage 5 geeft een overzicht van webparts en add-ons die reeds beschikbaar zijn. In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op kosten met betrekking tot het ontwikkelen van webparts of add-ons.

Blackboard, Microsoft en Winvision hebben de functionaliteitsvragenlijsten eveneens ingevuld. De match tussen wat de verzamelde faculteiten 'noodzakelijk' vinden voor ELO, portfolio en toetsen en de basisfunctionaliteiten die Bb NG en SP bieden (zie bijlage 2, 3 en 4) maakt duidelijk dat Bb NG het best voorziet in de wensen van de faculteiten. Van de functionaliteiten (ELO, portfolio en toetsen) die de faculteiten noodzakelijk vinden, wordt 100% procent afgedekt door Bb NG (basisfunctionaliteiten). SP dekt 61% procent van de benodigde ELO-functionaliteiten af, 100% van de portfolio toetsfunctionaliteiten en 0% van de toetsfunctionaliteiten¹².

Er is bij de verwerking van resultaten geen rekening gehouden met de grootte van faculteiten ('solidariteitsprincipe') noch met de waarde die aan specifieke functionaliteiten wordt gehecht.

4.4 Samenvatting en conclusie

Samenvatting

De faculteiten zijn over het algemeen eenduidig in welke functionaliteiten ze 'noodzakelijk' vinden.

1. Wat betreft ELO-functionaliteiten hecht men sterk ('noodzakelijk') aan zaken die vallen onder de kopjes 'inleveren opdrachten en feedback bekijken, cijferadministratie en onderwijsmateriaal'. Dit zijn typische ELO-functionaliteiten, die veel in de faculteiten worden gebruikt en die heel scherp het onderscheid tussen Bb NG en SP aangeven: Bb NG ondersteunt het onderwijsproces waarin de docent centraal staat terwijl in SP primair het samenwerken wordt ondersteund.

Voor SP is een add-on beschikbaar die voorziet in een deel van deze functionaliteiten: de SharePoint Learning Kit (SLK). Met de SLK is in Nederland nog weinig ervaring: een aantal ROC's zijn ermee aan het testen en het REA-college¹³ werkt er mee.

De gezamenlijke faculteiten wensen een 'out of the box' ELO (Bb NG) en hebben niet genoeg aan een omgeving met functionaliteiten die voornamelijk het samenwerkingsproces ondersteunen (SP).

De omgeving die het best past bij wat faculteiten van een ELO wensen, is –uitgaande van basisfunctionaliteiten- Bb NG.

2. Wat betreft portfoliofunctionaliteiten zijn de departementen / opleidingen die veel (zoals Onderwijskunde, dOO / UMCUtrecht, Diergeneeskunde, Utrecht School of Economics) en weinig (zoals Bètawetenschappen) gebruik maken van een (digitaal) portfolio, eenduidig in hun behoefte: men wenst bijvoorbeeld een portfolio dat door de student kan worden beheerd en dat intuïtief is in gebruik. Zowel Bb NG als SP voorzien hierin. Binnen Bb NG wordt dit gerealiseerd via het Bb Contentsysteem, in SP kan hiervoor een template worden ontwikkeld maar er is ook een Portfolio-webpart beschikbaar dat is ontwikkeld door Winvision¹⁴.

Beide omgevingen bieden voldoende mogelijkheden om het portfolio flexibel in te richten. Een keuze voor Bb NG impliceert een portfolio in Bb (het Contentsysteem), een keuze voor SP impliceert een portfolio in SP.

De faculteiten/opleidingen die geen behoefte hebben aan een portfolio hebben de portfoliovragenlijst niet ingevuld (bijvoorbeeld Geowetenschappen).

¹²Overzichten van de antwoorden / resultaten op de vragenlijsten per faculteit; van de faculteiten gezamenlijk; en een overzicht van de input van de leveranciers, zijn verkrijgbaar bij de projectleider j.i.lam@uu.nl.

¹³ Het REA-college is een beroepsopleiding voor mensen met een beperking en voorziet in afstandsonderwijs.

¹⁴ Beschikbaar via een SURF licentie.

3. Wat betreft toetsfunctionaliteiten zijn de wensen per faculteit divers: een aantal faculteiten toetst digitaal, (bijvoorbeeld bij Rechtsgeleerdheid maakt men gebruik van de toetsmogelijkheden in WebCT, bij Godgeleerdheid van de toetsmogelijkheden in Bb) bij andere faculteiten is nog weinig behoefte aan digitale toetsing (bij Sociale Wetenschappen en het University College Utrecht werkt men bij voorkeur met open vragen/opdrachten) en faculteiten en opleidingen met veel wiskunde (bijvoorbeeld Bètawetenschappen, Utrecht School of Economics) wensen een toetsomgeving die goed overweg kan met formules.

Bb NG voorziet in alle door faculteiten gewenste toetsfunctionaliteit (waaronder diversiteit van vraagtypen, analyse van toetsen en items en een overzichtelijke rapportage), SP heeft slechts simpele toetsfuncties (zoals verschillende typen vragen) en verwijst voor toetsen naar de add-on Exam Expert. In Nederland is geen ervaring met deze add-on.

De faculteit dOO / UMCUtrecht werkt als enige faculteit met een 'dedicated' toetsprogramma: Testvision. Als blijkt dat Bb NG dezelfde mogelijkheden heeft als Testvision, is de intentie over te gaan naar Bb NG. Gezien de slechte ervaringen met formule-editors in dedicated toetsprogramma's als Testvision en Question Mark Perception, is het nodig Bb NG op deze aspecten uitvoerig te testen.

De omgeving die het best past bij wensen van faculteiten die digitaal willen toetsen, is Bb NG.

Conclusie

Faculteiten kiezen voor wat ze op dit moment gebruiken: de wensen van de faculteiten hebben betrekking op typische ELO-functionaliteiten. Deze worden 'out of the box' alleen door Bb NG aangeboden. Voor SP moeten de ontbrekende functionaliteiten gekocht worden als add-ons of zelf ontwikkeld worden. Dit zelf ontwikkelen zal in financieel en planmatig opzicht risicovol zijn.

5 Draagvlak

5.1 Inleiding

De faculteiten is niet gevraagd een productkeuze te maken. Het advies voor een keuze voor één ELO wordt vanuit vier invalshoeken onderbouwd. In dit hoofdstuk staat de tweede invalshoek, het draagvlak, centraal. Soms hebben faculteiten op eigen initiatief in een begeleidend schrijven of een memo al een voorkeur voor een productkeuze aangegeven (faculteiten Diergeneeskunde, dOO / UMCUtrecht, REBO en Sociale Wetenschappen). Om zicht te krijgen op het draagvlak is in de afsluitende bijeenkomsten aan de faculteiten gevraagd hoe er binnen de faculteit gereageerd zou worden als de keuze valt op respectievelijk Bb NG dan wel SP. In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over deze reactie in termen van 'draagvlak'. De bronnen voor dit hoofdstuk zijn de memo's en de verslagen van de afsluitende bijeenkomsten.

5.2 Standpunt faculteiten

Faculteit Bètawetenschappen

In de Bètafaculteit bestaat draagvlak om te komen tot één ELO. Allebei de opties zijn in principe acceptabel. SP geniet de voorkeur bij de departementen Farmacie en Scheikunde en Bb NG bij de departementen Natuur- en Sterrenkunde, Wiskunde en Biologie. Het departement Informatica kiest op basis van functionaliteiten. De departementen met een voorkeur voor SP geven aan dat ze positieve verhalen horen over Bb. Ze staan daarom open voor Bb NG, mits deze ELO voorziet in alle genoemde hoofdfunctionaliteiten en het mogelijk is om ook voor Bb NG aanvullende functionaliteiten te (laten) ontwikkelen.

Een keuze voor SP roept meer emoties op: omdat er veel ontwikkeld zal moeten worden heeft men te weinig beeld van SP, bovendien heeft SP een steile leercurve.

Faculteit Diergeneeskunde

Bij de faculteit bestaat een lichte voorkeur voor SP. Dit blijkt uit de reacties op de opdrachten (tekst, plaatje, URL en PowerPoint plaatsen in beide ELO's) en uit de reacties tussendoor. Het gebruiksgemak is hoog, vanwege onder andere de integratie met Microsoft Office. De faculteit is betrokken bij het PARTNER-project waarin met SP wordt gewerkt, van daaruit zou SP een logische keus zijn. In SP kan veel, maar lang niet alles is beschikbaar, met name de toetsomgeving wordt gemist.

De ICT- en onderwijsondersteuners (trouble shooters, WebCT deskundigen) nemen veel werk van docenten uit handen (onder andere het aanmaken van groepen en het plaatsen van materialen). Het is de bedoeling dat docenten steeds meer zelf gaan doen, SP lijkt daarop aan te sluiten.

In de demonstratiesessie van Bb NG heeft men gezien dat Bb NG ook veel mogelijkheden heeft (onder andere 'toetsmogelijkheden'). Als UU-breed de keus op Bb NG zou vallen, vindt men dat zeer acceptabel. Het belangrijkste is dat de omgeving 'probleemloos draait' en betrouwbaar is.

Faculteit Geesteswetenschappen

De faculteit Geesteswetenschappen heeft na de startbijeenkomst een memo opgesteld en niet verder in het traject geparticipeerd. In de memo adviseert de adviescommissie om nu geen keuze te maken voor een ELO en de komst van Bb NG langs 'natuurlijke' weg te laten lopen. Via de natuurlijke weg kan de ambitie van het college van bestuur om te komen tot één UU brede ELO worden gerealiseerd.

Daarnaast geeft de faculteit aan dat SP kan worden gezien als een waardevolle aanvulling op deze ELO. Het voorgaande kan worden geïnterpreteerd als draagvlak voor Bb NG bij Geesteswetenschappen.

Faculteit DOO / UMCUtrecht

Binnen de faculteit DOO / UMCUtrecht gaat de voorkeur uit naar Bb NG: dat lijkt een complete en goed functionerende ELO. De migratie van huidige cursussen in WebCT naar Bb NG zal waarschijnlijk soepel verlopen. Docenten zijn veel minder enthousiast over SP omdat er binnen SP nog veel gebouwd moet worden en het er niet gebruikersvriendelijk uitziet. Het is niet te overzien hoe de verschillende koppelingen met SP zullen gaan werken en hoe lang het zal duren voor er een complete ELO is ontwikkeld, die naar wens functioneert. SP kan in de ogen van de docent wel gebruikt worden als een systeem naast Bb NG (via Webpresence), maar moet niet ingezet worden als een op zichzelf staande nieuwe ELO voor de UU.

Als de keuze valt op SP als nieuwe ELO, zal dit niet goed worden ontvangen. Een deel van de medewerkers gaat dwars liggen, omdat ontwikkeling te lang gaat duren en risicovol is.

Faculteit Geowetenschappen

De faculteit geeft duidelijk aan dat ze op dit moment géén keuze voor een ELO wil maken. Noch bij Bb NG nog bij SP is sprake van 'proven technology'. Men vindt het te riskant om op basis van de huidige informatie een keuze te maken die later anders kan uitpakken.

Men maakt nu gebruik van een paar basale WebCT-functies (het uploaden van documenten en minimaal gebruik van het gradebook). Er wordt nauwelijks getoetst met WebCT er vindt weinig interactie binnen de ELO plaats. Men stelt de link naar OSIRIS en een plagiaatprogramma op prijs.

Stel dat de keuze op SP zal vallen dan verwacht men dat de faculteit gemakkelijker kan meegaan dan wanneer de keuze voor Bb NG wordt gemaakt. Degenen die nu betrokken zijn bij het PARTNER-project en het project Webpresence zullen de inzet van SP op prijs stellen. Tegelijkertijd verwacht de faculteitscontactpersoon niet dat iemand gaat mopperen als er naar Bb NG wordt overstapt mits het goed draait.

Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW)

De ELO moet in de eerste plaats docenten ondersteunen bij het verzorgen van hun onderwijs. Bb is voor dit doel veel beter geschikt dan SP. Sociale Wetenschappen kiest op basis van deze argumenten voor Bb NG als ELO. Bb NG sluit aan bij de wensen en eisen van de faculteit. Conclusie: binnen FSW is veel draagvlak voor Bb NG.

Docenten geven aan dat Bb gemakkelijk is in gebruik en een goede ondersteuning biedt voor het doceren en organiseren van een cursus. Het biedt een afgesloten omgeving waarin de student opdrachten kan inleveren en waarin cijfers en feedback persoonlijk ontvangen kunnen worden.

De studenten zien in Bb een helder eenduidig en betrouwbaar systeem, dat ook het groepswork ondersteunt. Het onderscheid tussen wat een bijdrage is van een docent en wat van een student, dient helder te zijn en dat is in Bb het geval.

Een eventuele keuze voor SP brengt veel onzekerheid en omscholing met zich mee, onder andere door het programmeren van ELO-functionaliteiten. 'Zelfs als je meerwaarde ziet moet je je nog afvragen wat het betekent en teweeg brengt op het terrein van techniek, scholing docenten, begeleiding'. Men is bang dat ze twee jaar terug in de tijd zullen gaan. FSW vindt daarom SP geen optie als ELO. De faculteit ziet wel mogelijkheden om SP-teamsites in te zetten, om studenten in groepen samen te laten werken.

Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie

De faculteit REBO heeft een sterke voorkeur voor Bb NG als nieuwe ELO. Deze ELO sluit het best aan bij de huidige functionaliteiten, stabiliteit en geboden ondersteuning in de vorm van documentatie, helpdesk en trainingen. De ELO-ondersteuning door het CIM wordt als zeer kundig en waardevol ervaren. Docenten zijn gewend aan de gebruikers-interface en functionaliteiten die op dit moment beschikbaar zijn. Er is een geleidelijke maar gestage toename in het gebruik van specifieke ELO-functionaliteiten die WebCT biedt. De keuze voor Bb NG sluit hier bij aan.

De keuze voor SP als ELO zou een stap terug in de tijd betekenen: aanvullende functionaliteiten moeten nog gekocht of geprogrammeerd worden. Dit kan leiden tot een ondoorzichtige situatie met betrekking tot performance, functionaliteiten, planning en financiële investeringen. Daarnaast vraagt de overgang naar SP extra tijd van de docent: de docent wil zoveel mogelijk tijd aan zijn of haar onderwijs besteden. Onderwijs staat, zeker in deze tijd van bezuinigingen toch al erg onder druk.

Zoals SP nu functioneert (www.surfgroepen.nl), vormt het een goede aanvulling op Blackboard/WebCT.

IVLOS

De keuze voor een ELO hangt samen met het doel. Docenten van de Lerarenopleiding zijn tevreden met Bb, het voldoet aan hun wensen en ook studenten kunnen er gemakkelijk mee overweg. Een overstap naar een andere ELO moet aantoonbare meerwaarde hebben. Extra tijdinvestering voor het leren kennen van een nieuwe ELO is niet gewenst. Vanuit deze achtergrond ligt een keuze voor Bb NG voor de hand.

Binnen IVLOS is ervaring met SP als intranet-omgeving. De samenwerking tussen en binnen de IVLOS-teams wordt door SP goed ondersteund. Het is niet duidelijk wat er moet worden ontwikkeld om van SP een ELO op maat te maken. Deze onduidelijkheid zorgt voor terughoudendheid met betrekking tot de inzet van SP als ELO. Dit betekent echter niet dat men zich zou verzetten tegen een overstap naar SP.

University College Utrecht

Vanuit het oogpunt dat docenten slechts een aantal cursussen bij het UCU verzorgen en daarna terugkeren naar de faculteit waar ze een aanstelling hebben, is één ELO voor de UU handig. Voorwaarde voor één ELO is dat de 'look and feel' van de ELO transporteerbaar is over faculteitgrenzen heen.

Binnen UCU wordt niet met Blackboard of WebCT gewerkt maar maakt men gebruik van een de ELO Amico workspaces. Er bestaan geen grote sentimenten met betrekking tot de twee opties. Wel bestaan sentimenten met betrekking tot de huidige workspaces, men

wil die graag behouden. Belangrijke aspecten bij de keuze voor een ELO zijn eenvoudig, laagdrempeligheid en praktisch goed inzetbaar. Bovendien moet de toegevoegde waarde duidelijk zijn.

5.3 Samenvatting en conclusie

Samenvatting

Drie faculteiten en het IVLOS hebben een meer of minder sterke voorkeur voor Bb NG (DOO / UMCUtrecht, REBO, Sociale Wetenschappen). Argumenten hiervoor zijn onder andere dat Bb NG een complete ELO is, het aansluit bij de huidige functionaliteiten, dat Bb eenvoudig is in gebruik en dat het een stabiel en betrouwbaar systeem is. SP is geen optie voor deze faculteiten. Mocht de keuze toch op SP vallen dan wordt dit niet goed ontvangen. Twee faculteiten geven aan dat een keuze voor SP een of meerdere stappen terug in de tijd is. Bij SP moeten namelijk nog veel ELO-functionaliteiten ontwikkeld worden en dit brengt onzekerheid met zich mee ten aanzien van bijvoorbeeld de performance van het product. Verder is onduidelijk hoeveel tijd en kosten dit ontwikkelwerk vragen. Tot slot betekent een overgang naar SP extra professionaliseringstijd voor de docent. Deze tijd wil de docent liever besteden aan zijn of haar onderwijs. Het IVLOS is terughoudend met betrekking tot de inzet van SP als ELO, dit betekent echter niet dat men zich zou verzetten tegen een overstap naar SP.

Deze drie faculteiten geven aan dat SP-teamsites, die beschikbaar komen in het project Webpresence, wel ingezet kunnen worden als aanvulling op de nieuwe ELO, bijvoorbeeld om studenten samen te laten werken. De faculteit Diergeneeskunde heeft een lichte voorkeur voor SP. Dit heeft te maken met de integratie van SP met Microsoft Office en met het gegeven dat de faculteit betrokken is bij het PARTNER-project. In dit project wordt met SP gewerkt. Vanuit dit perspectief zou SP een logische keus zijn. De faculteit geeft echter aan dat een UU-keuze voor Bb NG ook zeer acceptabel is. Het belangrijkste is dat de omgeving betrouwbaar is en probleemloos draait.

De faculteit Bètawetenschappen geeft aan dat beide opties in principe acceptabel zijn. Sommige departementen hebben een voorkeur voor Bb NG en andere voor SP. De departementen die een voorkeur voor SP hebben, geven aan dat ze ook open staan voor Bb omdat ze daar positieve verhalen over horen. Essentieel is wel dat Bb NG voorziet in alle genoemde hoofdfunctionaliteiten. Verder moet het mogelijk zijn om ook voor Bb NG aanvullende functionaliteiten te (laten) ontwikkelen. De departementen die een voorkeur voor Bb NG hebben, hebben meer moeite met een keuze voor SP. Een keuze voor SP betekent onzekerheid omdat er veel ontwikkeld moet worden. Men heeft geen duidelijk beeld van SP en bovendien kent SP een steile leercurve.

Het University College Utrecht heeft geen voorkeur voor een van de twee opties. Cruciaal is dat het platform eenvoudig, laagdrempelig in het gebruik en praktisch goed inzetbaar is. Bovendien moet de toegevoegde waarde duidelijk zijn.

De faculteiten Geestes- en Geowetenschappen geven tot slot aan dat ze op dit moment geen keuze willen maken. Geesteswetenschappen geeft aan dat door nu geen keuze te maken de UU langs natuurlijke weg tot één ELO komt (Bb NG). SP zien zij als waardevolle aanvulling de Bb NG. Geowetenschappen wil nu niet kiezen omdat noch bij Bb NG nog bij SP sprake is van 'proven technology' hetgeen te risicovol wordt gevonden. Wanneer de keuze op SP valt dan gaat de faculteit gemakkelijker mee dan wanneer de keuze voor Bb NG wordt gemaakt. Echter wanneer Bb NG goed draait dan gaat de faculteit ook mee zonder veel te mopperen.

Conclusie

Conclusie is dat er bij faculteiten meer draagvlak is voor Bb NG dan voor SP. Die (onderdelen van) faculteiten die een voorkeur hebben voor SP hebben minder problemen met een keuze voor Bb NG, dan andersom.

Faculteiten die een voorkeur hebben voor Bb NG, geven aan dat ze een UU-keuze voor SP niet acceptabel zouden vinden. Ze verwachten dat docenten in dat geval dwars gaan liggen.

6 Technische eisen en voorzieningen

6.1 Inleiding

De derde invalshoek op basis waarvan het advies aan het college wordt opgesteld, zijn de technische eisen en voorzieningen. Uitgangspunt van het project is het ICT-architectuur beleidskader. De keuze voor één ELO moet passen binnen deze ICT-infrastructuur. In dit hoofdstuk worden de keuzes voor Bb NG en SP bekeken in relatie tot de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur, de noodzakelijke koppelingen tussen systemen en overige eisen.

6.2 Uitgangspunten ICT-infrastuctuur

Uitgaan van gemeenschappelijkheid

Bb

Bb is een product dat een grote internationale markt kent. Het product wordt door de leverancier verder ontwikkeld; het is een webapplicatie en er wordt gebruik gemaakt van ELO standaarden. Blackboard gebruikers waarderen het Blackboard product al jarenlang om zijn gebruikersvriendelijkheid.

SP

Het in gebruik nemen van SP als ELO past bij het ICT uitgangspunt om zoveel mogelijk te uniformeren. SP wordt immers ingezet als universitaire website en portal. De aanname is dat het gebruik van SP als ELO vereenvoudiging van beheer zou kunnen betekenen. In de huidige UU SP praktijk blijkt het echter zeer moeilijk om SP deskundigen te vinden. Er zijn niet voldoende beheerders en ook blijken SP ontwikkelaars zeer schaars en duur.

Hergebruik vóór kopen, vóór maken

Bb

Op dit moment heeft de UU licenties voor Blackboard en WebCT Vista. Beide producten worden door Blackboard International BV geleverd. Bb zal in 2009/2010 de beide producten hebben samengevoegd: Blackboard Next Generation. De licentiekosten voor Bb NG zijn gelijk aan de huidige kosten voor de beide producten.

Bb is een product dat ver uitontwikkeld is als leeromgeving. Bb NG zal nieuwe functionaliteiten bevatten, die ook voor de UU interessant zijn.

SP

SP is op te vatten als een platform, waarop een ELO ontwikkeld kan worden.

Versillende instellingen zijn zich hierop aan het oriënteren of zijn gestart met het inrichten van een ELO. De ervaring is nog minimaal. Het blijkt dat naast de standaard-functionaliteiten die SP biedt (onder andere de SharePoint Learning Kit) er nog veel extra inrichting nodig is om als ELO te kunnen functioneren. Het inrichten van SP vergt veel maatwerk hetgeen het bouwen van nog niet bestaande webparts door SP ontwikkelaars betekent. Hiervoor is een uitgebreid traject nodig van verdere specificatie, technisch ontwerp en bouw. SP ontwikkelaars zijn schaars en duur.

Gebruik van bewezen technologie

Bb

Bb is al jarenlang een erkende en veel gebruikte ELO, niet alleen bij de UU, maar ook bij andere Nederlandse universiteiten en hogescholen en in andere landen. Hoewel Bb NG pas eind 2009/10 op de markt komt, kan er gesproken worden over bewezen technologie omdat er geen sprake is van een nieuwe architectuur. Bb NG blijft gebruik maken van Sun Reference Architecture. Bb NG kan als zodanig worden opgevat als een upgrade van het bestaande Blackboard product.

SP

SP is als samenwerkingsomgeving erkend, betrouwbaar en succesvol. Bij de Wageningen Universiteit is ervaring met SP als samenwerkingsomgeving en ook SURFnet biedt SP aan als samenwerkingsomgeving.

Twee hogescholen kozen 'exclusief' voor SP als leeromgeving, de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) heeft webparts laten ontwikkelen voor SP 2003 en de Hogeschool Utrecht (HU) voor SP 2007. In bijlage 5 staat een overzicht van de webparts en add-ons voor SP 2007 als ELO, het is nog niet duidelijk of en hoe deze webparts in de infrastructuur van de UU kunnen functioneren. Daarnaast geven de contactpersonen bij de HAN en de HU aan dat de ontwikkeltrajecten veel tijd kosten en risico's met zich mee brengen.

Standaardisatie maar ook ruimte voor specialisatie

Uitgangspunt is één ELO voor de hele UU. Als faculteiten aanvullende functionaliteiten wensen, moeten die aan de ELO gekoppeld kunnen worden. Dit is zowel bij Bb NG (building blocks, open API's) als bij SP (webparts) het geval.

Noodzakelijke diversiteit faciliteren

Zie: standaardisatie.

Gegevens eenmalig opslaan, en geschikt voor meervoudig gebruik

Bb en SP

Zowel Bb als SP voldoen.

Een uit services bestaande informatie-architectuur

Bb en SP

Services kunnen vanuit beide omgevingen worden gerealiseerd (als meerwerk).

Conclusie

Bb NG voldoet geheel en SP als ELO gedeeltelijk aan de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur. Het niet geheel voldoen aan de uitgangspunten van SP brengt een verhoogd risico met zich mee wat betreft uiteindelijke kosten en haalbaarheid van deadlines.

6.3 Koppelingen: mogelijkheid van eenduidig gestandaardiseerde koppelingen tussen (deel)systemen

Naast aansluiting bij de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur, zullen koppelingen noodzakelijk zijn tussen UU-systemen en de ELO. In deze paragraaf worden de koppelingen beschreven.

Koppelingen met Osiris

Voor een ELO is een koppeling met Osiris noodzakelijk. Cursusgegevens en informatie over inschrijvingen zijn nodig in de leeromgeving en dienen onder andere voor personalisatie: de student krijgt bijvoorbeeld de eigen cursusgegevens en opdrachten te zien.

Bb

Voor de huidige versies van Bb en WebCT bestaan koppelingen bij de UU; een nieuwe release heeft doorgaans een aanpassing nodig van deze koppeling. Vanuit Osiris is door de leverancier van Osiris een webservice gebouwd. Overwogen zou moeten worden of deze gebruikt moet worden voor de koppeling vanuit het uitgangspunt van standaardisering: SOA als koppeling tussen systemen.

SP

Voor de ELO in SP bestaat nog geen koppeling met Osiris. Hiervoor komt ook de eerder genoemde Osiris webservice in aanmerking. De HU heeft één van de benodigde onderdelen ontwikkeld en is daarmee aan het testen. Het is moeilijk om de kosten daarvan inzichtelijk te krijgen. De contactpersoon geeft aan: "Het ontwikkelen van de webpart heeft veel geld gekost. In principe is de HU bereid om hierin samen te werken".

Koppelingen met het studentenportal (ontwikkeld in het Webpresence project)

Bb

Bb NG zal via deze portal moeten kunnen worden aangeroepen via single sign on. Verder zal aandacht moeten zijn voor afstemming over waar bepaalde functionaliteiten worden aangeboden: in de portal of in de ELO.

SP

Het studentenportal is gebouwd in SP. Een SP-ELO zal hier eenvoudig kunnen worden ondergebracht.

Koppelingen met andere systemen

Bb

Bb levert een geïntegreerde plagiaatcontrole, heeft een portfoliofunctie en een toetsfunctie. Ook hier geldt dat nader onderzocht moet worden of die portfolio- en toetsfunctie vervangend kunnen/moeten zijn voor het huidige portfolio en voor het toetsprogramma waarmee de faculteit DOO / UMCUtrecht werkt (Testvision).

SP

Er is vanuit SP geen integratie met plagiaatsoftware. SP kent wel een digitaal portfolio dat door Winvision is ontwikkeld. Het behoeft nader onderzoek om te kunnen bepalen of dit portfolio geschikt is voor de UU en eventueel opvolger van het huidige portfolio kan zijn. Verder bestaat er een koppeling (add-on) met het product 'Exam Expert', een eenvoudig toetsinstrument. In Nederland is hier nog geen ervaring mee.

6.4 Overige eisen

Een belangrijke eis die aan de nieuwe omgeving wordt gesteld, is dat conversie (de migratie van huidige cursussen naar de nieuwe omgeving) wordt gefaciliteerd, hetzij door een conversietool hetzij door een andere oplossing.

Bb

Omdat Blackboard International eigenaar is van zowel Blackboard als WebCT zal de leverancier zorg dragen voor de integratie van beide systemen in Bb NG.

SP

Er zal conversie van gegevens uit Bb en WebCT naar SP nodig zijn. Eén instelling (HAN) heeft een conversie van Bb naar SharePoint 2003 uitgevoerd. Er is nog geen ervaring met conversie naar SharePoint 2007. Met conversie van WebCT naar SP is geen ervaring bekend.

6.5 Conclusie

In dit hoofdstuk is besproken hoe Bb NG en SP zich verhouden tot de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur van de UU. In Tabel 1 wordt het resultaat compact weergegeven.

Uitgangspunten UU	Bb NG	SP
Uitgaan van gemeenschappelijkheid	+ Er wordt gebruik gemaakt van ELO-standaarden	+ SP past binnen uitgangspunt ICT-infrastructuur: zoveel mogelijk uniformeren. SP al in huis ikv Webpresence
Hergebruik vóór kopen, vóór maken	+ Bb is een 'out of the box' ELO	- SP is geen ELO: ELO-functionaliteit moet worden gebouwd.
Gebruik van bewezen technologie	+ Met Bb als ELO is al jarenlang ervaring	- Ervaring met SP als ELO komt pas recentelijk op gang.
Standaardisatie maar ook ruimte voor specialisatie	+ Bb is flexibel in te zetten (open API's, building blocks)	+ SP is flexibel: er kan veel worden gebouwd (webparts)
Noodzakelijke diversiteit faciliteren	+ Opleidingen kunnen Bb inzetten op manier die het best past bij het onderwijs	+ SP biedt via templates en webparts mogelijkheden om diversiteit te faciliteren. Webparts moeten aangeschaft of ontwikkeld worden
Gegevens eenmalig opslaan, en geschikt voor meervoudig gebruik	+ Bb voldoet 'out of the box' aan eLearning standaarden SCORM, IMS	+/- SP voldoet na installatie van add-on (Learning Kit) aan eLearning standaard SCORM
Een uit services bestaande informatie-architectuur	+ Extra services zijn mogelijk (API)	+ Extra services zijn mogelijk (API)

Tabel 1: Uitgangspunten ICT infrastructuur van de UU

Bb voldoet geheel en SP als ELO gedeeltelijk aan de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur. Het grote verschil tussen Bb en SP als ELO is het feit dat Bb een kant-en-klaar product is ('out of the box') terwijl de ELO in SP nog gebouwd moet worden.

Microsoft levert een SharePoint Learning Kit, die bijvoorbeeld de opslag van leerobjecten regelt, maar dat is bij lange na geen leeromgeving.

Een keuze voor Bb NG is een keuze voor een ver ontwikkeld product, dat direct inpasbaar is in de ICT-infrastructuur van de UU. Bovendien wordt Bb door zijn gebruikers gewaardeerd om zijn gebruikersvriendelijkheid en vlakke leercurve.

Een keuze voor SP betekent kiezen voor een uitgebreid traject, waarin veel ELO-functionaliteiten en koppelingen moeten worden ontwikkeld en waarin conversie (via een nog te ontwikkelen webpart) van de huidige cursussen in Bb en WebCT pas kan beginnen, wanneer de ELO-webparts uitontwikkeld zijn.

7 Kosten

7.1 Inleiding

De vierde invalshoek waarop het advies voor één ELO is gebaseerd, heeft te maken met de kosten die gemoeid zijn met het 'in gebruik nemen en in de lucht houden' van Bb NG en SP. Ondanks het feit dat deze kosten niet eenvoudig in beeld te brengen zijn, vormen ze de basis voor de vergelijking tussen Bb NG en SP: welke ELO is vanuit financieel oogpunt het meest aantrekkelijk? Kosten van een ELO hebben onder andere te maken met de licentie, kosten voor hosting en beheer, mogelijke ontwikkelkosten en kosten met betrekking tot professionalisering. Afwegingen die hierbij een rol spelen zijn: over hoeveel jaar worden de kosten berekend, hoe kunnen licentiekosten worden vergeleken als de kosten voor SP worden gefinancierd vanuit een ander project (Webpresence), hoe kunnen ontwikkelkosten worden berekend als nog niet duidelijk is wat precies wordt gewenst?

Het projectteam heeft in overleg met de directie ICT en op basis van informatie uit de Universiteit Twente (Vierkant en Laagland, 2008) een inschatting van de kosten voor SP gemaakt. Blackboard heeft in een document, gedateerd 9 juni 2008, een gespecificeerde prijsopgave opgesteld voor de diverse kosten. In dit hoofdstuk wordt een indicatie gegeven van de kosten voor Bb NG en SP.

7.2 Overzicht kosten

Onderstaande tabel maakt duidelijk welke kosten relevant zijn bij het in gebruik nemen en houden van Bb NG en SP. Sommige kosten komen jaarlijks terug (bijvoorbeeld licenties), andere kosten zijn eenmalig (bijvoorbeeld ontwikkelkosten). De kosten zijn inclusief BTW.

Jaarlijkse kosten	Blackboard	SharePoint
Licenties	Bb € 140.000 Bb content system € 70.000	Licentiekosten SP drukken volledig op Webpresence/portals ¹⁵ Licentie communications server wordt geregeld in SOLISnet4 Licentiekosten voor extra webparts en add-ons komen jaarlijks terug: geschatte kosten € 80.000,- ¹⁶
Hosting en technisch beheer	Bij STOAS of Blackboard Managed Hosting ¹⁷ € 225.000 p.j.	Hosting SP bij SARA tbv Webpresence Wellicht uitbreiding van servers en van ruimte nodig Geschatte kosten: € 75.000 p.j.

¹⁵ Grove doorberekening van licentiekosten op basis van informatie uit de Universiteit Twente levert op dat de licentiekosten voor SP bij 30.000 studenten zouden uitkomen op € 97.950 per jaar (incl. 16% opslag voor SURFdiensten en 19% BTW, excl eventuele additionele servers voor het hogere aantal studenten: 30.000 in plaats van 10.000).

¹⁶ De kosten van licenties voor webparts en add-ons zijn erg moeilijk in te schatten.

Jaarlijkse kosten	Blackboard	SharePoint
Ontwikkeling	<p>Geen ontwikkelingstraject nodig. Bb 8 direct beschikbaar.</p> <p>Bb 9 (release) komt in 2009-2010 uit.</p>	<p>SP ELO omgeving moet grotendeels ontwikkeld worden.</p> <p>Start in 2009 met functioneel / technisch ontwerp, vervolgens ontwikkelen en wellicht deels kopen van reeds ontwikkelde webparts en inrichten van de leeromgeving.</p> <p>Inschatting is dat dit een traject van drie jaar is voor in totaal € 1.000.000, waarvan € 500.000 in 2009.</p> <p>(t.b.v. inhuur projectleider en SharePoint specialisten)</p>
Koppeling Osiris	<p>Bestaande koppeling moet worden aangepast voor nieuwe release.</p> <p>Schatting: € 10.000 (eenmalig)</p>	<p>Koppeling moet worden gebouwd.</p> <p>Inschatting: € 50.000 (eenmalig)</p>
Implementatie	<p>Project waarin hosting bij IDC wordt overgedragen aan STOAS of Blackboard Managed Hosting en functioneel beheer van IDC en CIM naar ICT-SC.</p> <p>Inrichting nieuwe organisatie voor beheer en ondersteuning ELO</p> <p>2008: € 40.000</p> <p>2009: € 50.000</p>	<p>Inrichting nieuwe organisatie voor beheer en ondersteuning ELO is onderdeel van ontwikkelproject.</p> <p>Extra: conversie van Bb en WebCT naar SP</p> <p>Inschatting kosten: > € 50.000</p>
Functioneel beheer	<p>Inschatting:</p> <p>2 FTE bij ICT-SC</p> <p>€ 120.000</p>	<p>Inschatting: projectperiode</p> <p>2 FTE bij ICT-SC</p> <p>€ 150.000</p>
Training ¹⁸	2 à 3 uur per docent	6 à 8 uur per docent

Tabel 2:Overzicht kosten Blackboard Next Generation en SharePoint.

¹⁷ In het implementatieproject wordt besloten waar hosting en technisch beheer gaan plaats vinden: STOAS of Blackboard Managed Hosting in Amsterdam, voor een Blackboard ASP.

¹⁸ De inschattingen voor Bb zijn gemaakt op basis van de huidige Bb en WebCT-trainingen in de UU, de inschattingen voor SP zijn gebaseerd op ervaringen bij de Hogeschool Utrecht en Hogeschool Arnhem en Nijmegen en op basis van onderzoek bij de Universiteit Twente, zie Peters e.a. 2008.

7.3 Kosten voor een periode van drie jaar

De kosten, samengevat voor een periode van drie jaar zijn:

SharePoint 2007	
Projectkosten (inclusief koppeling Osiris, conversie, hosting en beheer tijdens projectfase)	€ 1.775.000
Licentiekosten extra webparts en add-ons per jaar 80.000	€ 240.000
Daarnaast draait nog drie jaar Bb Opgave IDC en CIM: € 550.000 per jaar Licentie, hosting en beheer bij IDC en CIM	€ 1.650.000
Totaal SharePoint voor (de komende) drie jaar	€ 3.665.000
Blackboard Next Generation	
Projectkosten	€ 100.000
Licentie, hosting en beheer: € 555.000 p.j. ¹⁹	€ 1.665.000
Totaal Blackboard voor de (komende drie) jaar	€1.765.000

Tabel 3: Kosten Blackboard en SharePoint in (de komende) drie jaar.

Tijdens de loop van het project waarin een ELO in SP wordt ontworpen, ingeschat op een periode van drie jaar, dienen de huidige leeromgevingen (Bb en WebCT) te blijven draaien. Dit betekent voor drie jaar dubbele kosten. Het SP project is een risicovol project; er is te weinig ervaring met SP als ELO om een goede inschatting te kunnen maken van de projectduur en de kosten. Inschatting is nu, dat SP als ELO na drie jaar geheel ontwikkeld en geïmplementeerd kan zijn. Het kan nodig zijn om langere tijd gebruik te blijven maken van SP ontwikkelaars om de ELO aan te passen aan ontwikkelingen in onderwijsvisies. Daarnaast is het waarschijnlijk dat de ontwikkelde webparts en add-ons extra technisch en functioneel beheer blijven vragen. Een inschatting van de kosten na de projectduur, dus in jaar-4, bedragen: voor SP € 275.000 voor beheer, hosting, en licenties van webparts en add-ons. Voor Bb NG bedragen deze kosten € 555.000 voor beheer, hosting en licenties.

7.4 Conclusie

De keuze voor de ELO wordt gemaakt voor een periode van drie tot vijf jaar. Bij de berekening van kosten van beide opties is uitgegaan van een –in de ICT-wereld gebruikelijke- periode van drie jaar.

Een keuze voor Bb NG kost de komende drie jaar € 1.765.000

Een keuze voor SP kost de komende drie jaar € 3.665.000

Geconcludeerd wordt dat Bb NG vanuit financieel oogpunt de meest aantrekkelijke optie is. Op lange termijn zal de keuze voor SP goedkoper uitpakken, investering in ontwikkelkosten zal evenwel altijd een rol blijven spelen.

¹⁹ Dit bedrag is gebaseerd op een ruwe inschatting van de leverancier van Blackboard en het ICT-SC.

8 Advies aan het college van bestuur van de Universiteit Utrecht

8.1 Inleiding

De doelstelling van het project is het opstellen van een rapport waarin het college van bestuur wordt geadviseerd over een ELO: welke ELO past het best bij de UU. Het advies wordt gebaseerd op de eisen en wensen van faculteiten met betrekking tot ELO-, portfolio- en toetsfunctionaliteit, het draagvlak voor beide opties, technische eisen en voorzieningen, en tot slot de kosten die met de twee systemen samenhangen. Al deze invalshoeken leiden tot dezelfde conclusie zodat een eenduidig advies aan het college van bestuur kan worden afgegeven. In dit hoofdstuk wordt de conclusie onderbouwd, wordt een advies opgesteld voor het college, worden aanbevelingen geformuleerd en wordt ingegaan op potentiële risico's.

8.2 Advies

Het projectteam adviseert het college van bestuur om te kiezen voor Blackboard Next Generation als centraal aangeboden en gefaciliteerde ELO. Achtereenvolgens worden de invalshoeken, die tot dit advies hebben geleid, besproken.

Gewenste functionaliteiten

De faculteiten zijn over het algemeen eenduidig in welke functionaliteiten ze 'noodzakelijk' vinden. Wat betreft ELO-functionaliteiten hechten zij sterk ('noodzakelijk') aan functionaliteiten die veel worden gebruikt en die vallen onder thema's als 'inleveren van opdrachten en feedback bekijken, onderwijsmateriaal en cijferadministratie'. Dat zijn typische ELO-functionaliteiten die binnen Blackboard Next Generation (Bb NG) tot de basisfunctionaliteiten behoren terwijl SharePoint (SP) hier nauwelijks functionaliteit voor heeft. Hier komt duidelijk het verschil tussen beide producten naar voren. Bb NG is een 'out of the box' ELO die het onderwijsproces ondersteunt en waarin het verbeteren van 'student achievement'²⁰ centraal staat, terwijl SP primair het samenwerken tussen individuen en in teams ondersteunt. Door het toevoegen van webparts en add-ons kan SP wel tot een volwaardige ELO worden ontwikkeld. Dit brengt ontwikkelkosten met zich mee waarvan tot nu toe is gebleken, via informatie van Winvision en andere instellingen, dat het niet eenvoudig is om zicht op deze kosten te krijgen.

Ook voor wat betreft de portfoliofunctionaliteiten zijn faculteiten of opleidingen (zoals dOO / UMCUtrecht, Onderwijskunde) die gebruik maken van een portfolio, eenduidig in hun behoefte: ze willen een portfolio dat door de student kan worden beheerd en dat intuïtief is in gebruik. Zowel Bb NG als SP voorzien hierin. Beide omgevingen bieden voldoende mogelijkheden om het portfolio flexibel in te richten. Een keuze voor Bb NG impliceert een portfolio in het Blackboard Content Systeem terwijl een keuze voor SP een portfolio in SP betekent. Dit kan door een Portfolio-webpart toe te voegen dat door Winvision is ontwikkeld; hiervoor moet extra worden betaald.

²⁰ Zie: <http://www.blackboard.com/clientcollateral/21st%20Century%20-%20Products%20and%20Services%20Overview.pdf>

Wat betreft toetsfunctionaliteiten hebben de faculteiten diverse wensen: een aantal faculteiten toetst digitaal, bij andere faculteiten is nog geen behoefte aan digitale toetsing. Opleidingen waarin veel wiskunde aan de orde komt, wensen een toetsomgeving die goed overweg kan met formules. DOO / UMCUtrecht is de enige faculteit die werkt met een specifiek toetsprogramma (Testvision).

Bb NG voorziet in alle door de faculteiten gewenste toetsfunctionaliteiten, waaronder diversiteit van vraagtypen, analyse van toetsen en items en een overzichtelijk rapportage²¹.

SP heeft slechts simpele toetsfuncties en verwijst voor toetsen naar de add-on 'Exam Expert'. In Nederland is nog geen ervaring met deze add-on.

De omgeving die het best past bij wat faculteiten die digitaal willen toetsen wensen, is Bb NG.

Blackboard Next Generation heeft 'out of the box' alle door de faculteit gewenste functionaliteiten. Bij SharePoint is dat niet het geval. Derhalve is de conclusie dat Blackboard Next Generation het best aansluit bij de door de faculteiten gewenste functionaliteiten ten aanzien van de ELO, het portfolio en toetsen.

Draagvlak

In onderstaand tabel 4 wordt het draagvlak voor de twee opties beknopt samengevat.

Faculteit / onderdeel	Keuze	Draagvlak
Bètawetenschappen	Verdeeld: Bb NG en SP	Verdeeld: Bb NG en SP
Diergeneeskunde	SP (lichte voorkeur)	SP (lichte voorkeur)
Geesteswetenschappen	-	Bb NG
DOO / UMCUtrecht	Bb NG	Bb NG
Geowetenschappen	-	SP (lichte voorkeur)
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	Bb NG	Bb NG
Sociale wetenschappen	Bb NG	Bb NG
IVLOS	Bb NG (lichte voorkeur)	Bb NG (lichte voorkeur)
University College Utrecht	Geen expliciete voorkeur	Geen expliciete voorkeur

Tabel 4: Draagvlak voor Blackboard Next Generation en SharePoint

Geo- en Geesteswetenschappen geven aan dat ze op dit moment geen keuze willen maken voor één van de twee opties. Geowetenschappen heeft wel geparticipeerd in het traject terwijl de faculteit Geesteswetenschappen na de startbijeenkomst een memo heeft opgesteld en niet verder heeft geparticipeerd. Desondanks is uit de gesprekken en de memo duidelijk geworden dat de faculteit Geesteswetenschappen een voorkeur heeft voor Bb NG en de faculteit Geowetenschappen voor SP. Deze voorkeur is in de kolom 'Draagvlak' ingevuld.

²¹ Nader onderzoek van de toetsmogelijkheden van Bb NG zal uitwijzen, of Bb NG daadwerkelijk voldoende mogelijkheden biedt voor formule-wensen en of het Testvision kan vervangen.

Drie faculteiten (DOO / UMCUtrecht, REBO en Sociale Wetenschappen) en het IVLOS hebben een meer of minder uitgesproken voorkeur voor Bb NG. Eén faculteit (Diergeneeskunde) heeft een lichte voorkeur voor SP. De faculteit Bètawetenschappen is intern verdeeld en heeft daarom geen expliciete voorkeur voor één van de twee opties aangegeven, net als het University College Utrecht.

Die (onderdelen van) faculteiten die een voorkeur hebben voor SP, hebben minder problemen met een mogelijke keuze voor Bb NG dan andersom. Wanneer de keuze op SP zou vallen dan geven de faculteiten die een voorkeur hebben voor Bb NG aan, dat dit geen optie voor hen is. Zij verwachten dat docenten in dat geval dwars gaan liggen. Overigens geven de faculteiten met een uitgesproken voorkeur voor Bb NG aan dat de teamsites van SP wel ingezet kunnen worden als aanvulling op Bb NG, bijvoorbeeld om studenten samen te laten werken.

Conclusie is dat in de faculteiten het draagvlak voor Blackboard Next Generation groter is dan het draagvlak voor SharePoint.

Technische eisen en voorzieningen

Uitgangspunten van de ICT-infrastructuur van de UU zijn:

- Uitgaan van gemeenschappelijkheid
- Hergebruik vóór kopen, vóór maken
- Gebruik van bewezen technologie
- Standaardisatie maar ook ruimte voor specialisatie
- Noodzakelijke diversiteit faciliteren
- Gegevens eenmalig opslaan, en geschikt voor meervoudig gebruik
- Een uit services bestaande informatie-architectuur

Bb NG voldoet geheel en SP gedeeltelijk aan de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur. Het grote verschil tussen Bb en SP als ELO is het feit dat Bb een 'out of the box' ELO is, terwijl de ELO in SP nog gebouwd moet worden. Een keuze voor Bb NG is een keuze voor een ver ontwikkeld product, dat direct en via geleidelijk migratie inpasbaar is in de ICT-infrastructuur van de UU. Bovendien is in de conversie van Bb en WebCT cursussen voorzien. De noodzakelijke koppeling met Osiris bestaat al voor de huidige versies van Bb en WebCT aan de UU. Voor een nieuwe release zal deze koppeling aangepast moeten worden. Een keuze voor SP betekent kiezen voor een uitgebreid traject, waarin veel ELO-functionaliteiten en koppelingen, waaronder die met Osiris, moeten worden ontwikkeld en waarin conversie (via een webpart) van de huidige cursussen in Bb en WebCT pas kan beginnen, wanneer de ELO-webparts uitontwikkeld zijn. Dit komt niet overeen met het uitgangspunt: hergebruik vóór kopen, vóór maken.

Blackboard Next Generation voldoet geheel en SP gedeeltelijk aan de uitgangspunten van de ICT-infrastructuur van de Universiteit Utrecht.

Kosten

Het is niet eenvoudig een overzicht van kosten te maken. De inzet van SP als ELO vraagt veel ontwikkelwerk en expertise. De kosten die hiermee zijn gemoeid, zijn op dit moment lastig in te schatten. Om toch tot een zo realistisch mogelijk beeld te komen is zoveel

mogelijk gebruik gemaakt van informatie van de Universiteit Twente en andere projecten in de UU waarin wordt gewerkt met SP.

De kosten zijn berekend over een periode van drie jaar. Ook voor het vierde jaar (kosten na de projectduur) is een berekening van kosten gemaakt.

In het kostenoverzicht (zie Tabel 5) over drie jaar is een onderscheid gemaakt tussen eenmalige kosten (ontwikkelen van ELO-functionaliteiten en koppelingen, implementatie, migratie van huidige cursussen en professionalisering) en kosten die jaarlijks terugkomen (licentie, hosting en technisch en functioneel beheer).

SharePoint 2007	
Projectkosten (inclusief koppeling Osiris, conversie, hosting en beheer tijdens projectfase)	€ 1.775.000
Licentiekosten extra webparts en add-ons per jaar € 80.000	€ 240.000
Daarnaast draait nog drie jaar Bb Opgave IDC en CIM: € 550.000 per jaar Licentie, hosting en beheer bij IDC en CIM	€ 1.650.000
Totaal SharePoint voor (de komende) drie jaar	€ 3.665.000
Blackboard Next Generation	
Projectkosten	€ 100.000
Licentie, hosting en beheer: € 555.000 p.j. ²²	€ 1.665.000
Totaal Blackboard voor de (komende drie) jaar	€1.765.000

Tabel 5: Kosten Blackboard Next Generation en SharePoint 2007 in (de komende) drie jaar.

De SP-licentie drukt niet op de ELO-begroting maar wordt bekostigd vanuit het project Webpresence. Doorberekend zou zo'n licentie ongeveer € 97.950 bedragen²³.

Ervaring in de UU en in andere instellingen voor hoger onderwijs, laat zien dat de leercurve voor SP steiler is dan voor Bb NG. De kosten voor training en professionalisering in het gebruik van SP als ELO zullen daarom hoger zijn.

Doorberekening van kosten voor het **vierde jaar** (na afloop van het invoeringsproject) voor SP € 275.000 voor beheer, hosting, en licenties van webparts en add-ons. Voor Bb NG bedragen deze kosten € 555.000 voor beheer, hosting en licenties.

De totale kosten voor Blackboard Next Generation zijn de eerste jaren aanmerkelijk lager dan de kosten voor SharePoint. Dit heeft te maken met het feit dat SharePoint geen 'out of the box' ELO is en er veel moet worden ontwikkeld.

²² Dit bedrag is gebaseerd op een ruwe inschatting van de leverancier van Blackboard.

²³ Dit bedrag is gebaseerd op informatie van de Universiteit Twente (Vierkant en Laagland, 2008).

8.3 Aanbevelingen

Naast het advies om Bb NG als ELO voor de UU te kiezen, formuleert het projectteam nog een aantal aanbevelingen voor het college van bestuur. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op suggesties uit de faculteiten.

1. Het projectteam stelt voor het gebruik van Bb als 'dé ELO van de UU' na één jaar universiteitbrede inzet te evalueren.
2. Het projectteam doet de aanbeveling om de komende jaren (inter)nationale ontwikkelingen met betrekking tot leer- en samenwerkingsomgevingen te volgen. Studenten brengen steeds vaker tools mee naar de universiteit, wat betekent dit voor een visie op de ELO? De aandacht zal daarom ook moeten gaan naar de opslag van data: dit zal via gestandaardiseerde protocollen moeten plaatsvinden (IMS-standaard).
3. Het projectteam beveelt aan om per september 2008 een implementatieproject in te richten waarbij alle faculteiten zijn betrokken. Dit implementatieproject heeft onder andere als (deel)resultaat:
 - Specificeren en (doen) ontwikkelen van benodigde koppelingen.
 - Inrichten van structurele ondersteuningsstructuur (onder andere gericht op functioneel beheer en juridische aspecten) op basis van de huidige expertise bij het CIM, Studion Support en het ICT-servicecentrum.
 - Keuze van een hostingspartner (STOAS of Blackboard Managed Hosting), inclusief technisch beheer en onderhoud.
4. Het projectteam beveelt aan een organisatie in te richten, waarin verantwoordelijkheid voor vernieuwing en gebruik van de ELO duidelijk belegd zijn en waarin de inbreng van faculteiten is geborgd, bijvoorbeeld door een nieuw op te richten ELO-kernteam.
5. Het projectteam beveelt aan in september 2008 een projectorganisatie op te zetten voor de eerste stap in de migratie naar Bb NG, namelijk de inrichting / migratie naar Blackboard 8: het gemeenschappelijke ELO-portal (toegang tot de huidige versies van Blackboard en WebCT Vista). Het streven is dat per september 2009 de hele UU binnen Bb 8 werkt.
6. Het projectteam stelt –op nadrukkelijk verzoek van de faculteiten- voor, de gebruiksondersteuning lokaal, dat wil zeggen in de faculteiten, te organiseren. Docenten hebben behoefte aan korte lijnen en weinig 'schijven'.
7. Een laatste aanbeveling, in het verlengde van de keuze voor één ELO voor de hele UU, is om de kosten voor de ELO te financieren uit centrale middelen en het gebruik ervan te stimuleren.

8.4 Risico's

Bij de oplevering van dit project vestigt het projectteam de aandacht op de volgende zaken:

- In de projectbrief is als projectrisico genoemd 'over de mogelijkheden van OMNI (Bb NG) kan in juni 2008 nog onvoldoende informatie beschikbaar zijn zodat op dat moment de producten onvoldoende vergeleken kunnen worden'. Het projectteam is van mening dat, ondanks het feit dat Bb NG nog niet beschikbaar is, het beeld van de mogelijkheden van Bb NG voor alle geïnteresseerde

medewerkers en studenten voldoende duidelijk was om er uitspraken over te doen. Hieraan hebben de 'Roadmap' met functionaliteiten van Bb NG, de online-sessies en de onsite-sessie van Bb NG een bijdrage geleverd. Bovendien blijft Bb NG gebruik maken van dezelfde architectuur waardoor het als een volgende release kan worden beschouwd.

- Het bedrijf Blackboard heeft de naam tamelijk monopolistisch te opereren: het bedrijf probeerde het 'begrip ELO' te patenteren en is een van de grootste spelers in het ELO-veld.

Volgens het projectteam laat Bb NG zien, dat Blackboard deze weg aan het verlaten is en zich steeds meer opent voor derden. Zo wordt bijvoorbeeld de interface vrijgegeven en zijn koppelingen vanuit Bb NG naar bijvoorbeeld Moodle en SharePoint mogelijk. Omdat Blackboard met open API's werkt, kan in principe elke applicatie worden geïntegreerd met het Blackboard platform.

Woord van dank

Dit advies is tot stand gekomen dankzij de kritische bijdragen van Marc Coemans (namens WebCT consortium), Marjon Engelbarts (namens Blackboard Consortium) en Ina Frankfort (adviseur namens de Directie ICT). Zij maakten deel uit van het projectteam 'Eén ELO'.

Het advies 'één ELO' is opgesteld in overleg met de faculteiten. De faculteitscontactpersonen Gjalt Prins (Bètawetenschappen), Anneke Wijnalda en Rob Veeneklaas (Diergeneeskunde), Erna Kotkamp (Geesteswetenschappen), Willie Hols (DOO / UMCUtrecht), Tom de Jong (Geowetenschappen), Stan van Ginkel, Annemiek Jonker en René van der Kraats, (IVLOS), Esther Christenhuis (Recht, Economie, Bestuur en Organisatie), Keith Russell (Sociale Wetenschappen) en Guus de Krom (University College Utrecht) hebben hierin een cruciale rol gespeeld.

Het rapport kon mede tot stand komen dankzij bijdragen van collega's van andere instellingen en leveranciers / ontwikkelaars.

Informatie over SharePoint is geleverd door Paul van der Aa (Hogeschool Utrecht), Stanley Portier (Universiteit Twente), Marion Keiren en Esther van Popta (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen), Chris Blom (Wageningen Universiteit), Nico Juist (SIG-SP) Carlo van Haren en Jeroen Vermeulen (Winvision) en André Kieft (Microsoft).

Informatie over Blackboard Next Generation is geleverd door Emanuel Clemot, Hajo Jansen en Jack Sharon (Blackboard) en door Stanley Portier (Universiteit Twente).

Een woord van dank gaat ook naar Wouter van der Boon (als student-assistent verantwoordelijk voor het verwerken van de vragenlijsten) en Sanne Akkerman, Renée Filius en Robert-Jan Simons (collega's van het Expertisecentrum ICT in het Onderwijs).

Literatuur

Aa, P. van der, Blom, C., Driel, H. van, Juist, N., Koopman, G., Ritzen, M., Romijn, R. (2007). *Eindrapportage Kenniswerker in SHAPE. Een innovatieproject. SURF Foundation.*

Blackboard (2008). *Learning Environment Roadmap For Utrecht University.*

Koopal, W.Y. & Portier, S.J. (2008). *Quickscan SharePoint: SharePoint Community, de stand van zaken; Rapport A.* Enschede, Universiteit Twente. Kenmerk: S&O/08/000011.

Lam, I., Rubens, W., & Simons, P. R. J. (2006). Hebben elektronische leeromgevingen hun langste tijd gehad of toch niet? *TH&MA*, 13(2), 35-39.

Lam, I., Rubens, W., & Simons, P.R.J. (2006). Eén ELO voor de UU. Expertisecentrum ICT in het onderwijs – IVLOS, Universiteit Utrecht.
(http://www2.ivlos.uu.nl/advies1ELO/Overall_rapport_010606.pdf)

Lam, I., Ritzen, M. & Simons, P.R.J. (2007). Eén ELO voor de UU. Input advies adviescommissie ICT in het onderwijs. Expertisecentrum ICT in het onderwijs – IVLOS, Universiteit Utrecht.
(http://www2.ivlos.uu.nl/advies1ELO/Input_advies_1ELO_ACIO161107.pdf)

Peters, E.M.A., Gommer, E.M. & Winnips, J.C. (2008). *Quickscan SharePoint: Functionaliteit en onderwijstoepassing; Rapport C.* Enschede, Universiteit Twente. Kenmerk: S&O/08/000013.

Portier, S.J., Gommer, E.M., Koopal, W.Y., Laagland, E., Peters, E.M.A., Strijker, A., Vierkant, D., Winnips, J.C. (2008). *Quickscan SharePoint.Eindrapport. Enschede: Universiteit Twente.* Kenmerk: S&O/08/000014

Studion Support (2008). *Notitie Gebruik Blackboard*
(http://studion.fss.uu.nl/ict_didactiek/evaluatie/2008/gebruik_bb_200804.pdf)

Vierkant, D. & Laagland E. (2008). *Quickscan SharePoint:Technische analyse; Rapport B.* Enschede, Universiteit Twente. Kenmerk: S&O/08/000012.

Bijlage 1 Overzicht ELO's en Toetsomgevingen

Bijlage 1a: Gebruik ELO's in de faculteiten van de Universiteit Utrecht

Faculteit	ELO
Bètawetenschappen	WebCT Blackboard (Natuur- en sterrenkunde) BSCW (Wiskunde)
Diergeneeskunde	WebCT
Geesteswetenschappen	WebCT Blackboard (Godgeleerdheid)
Opleidingen UMC (bama)	WebCT
Geowetenschappen	WebCT
IVLOS Lerarenopleiding	Blackboard
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	WebCT
Sociale Wetenschappen	Blackboard

Bijlage 1b: Gebruik ELO's en toetsomgevingen in Nederlandse Universiteiten

Universiteit/Tool	ELO	Toetsen
Vrije Universiteit	Blackboard	Blackboard, Question Mark Perception (QMP), SharePoint
Erasmus Universiteit	Blackboard + sinonline	Blackboard
Rijks Universiteit Leiden	Blackboard	Blackboard, Examen GEnerator Leiden (Egel)
Rijks Universiteit Groningen	Blackboard	?
Radboud Universiteit	Blackboard	?
Wageningen Universiteit	Blackboard, SharePoint 2003	Blackboard, QMP
Universiteit van Amsterdam	Blackboard	Blackboard, QMP, MapleTA
Technische Universiteit Delft	Blackboard	Etude (eigen tool)
Universiteit Twente	Blackboard	QMP, MapleTA
Open Universiteit	Blackboard	?
Universiteit Maastricht	Blackboard	Eigen tool
Technische Universiteit Eindhoven	Outlook en SP	?
Universiteit Utrecht	Blackboard en WebCT	Testvision, WebCT, Blackboard
Universiteit van Tilburg	Blackboard	?

Tabel: Gebruik ICT-Tools in Nederlandse Universiteiten. Bron: inventarisatie ICT-coördinatoren (SURF Podium)

Bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk							
2		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint
3	Vraag	Noodzakelijk	Basisfunctionaliteit			Noodzakelijk	Nog te ontwikkelen	
4	ALGEMEEN							
5	Algemene eisen en wensen							
6	1 Single sign on							
7	2 Eigen profiel voor docenten							
8	3 Eigen profiel voor studenten							
9	4 Toegang via een portal waar voor de persoon relevante studie-informatie zichtbaar is							
10	5 Notificaties / alerts instellen							
11	6 Flexibel in te richten, zodat het past binnen verschillende onderwijsvisies		B1					
12	7 Automatische conversie (huidige inhoud van WebCT en Blackboard cursussen geautomatiseerd over te zetten naar nieuwe omgeving)							S1
13	Gebruikersvriendelijkheid: leren kennen van							
14	8 Leren kennen van basisfunctionaliteit in bestaande cursus door docent en student (plaatsen van documenten, mededelingen, gebruikers toevoegen, cursus beschikbaar							
15	9 Het ontwikkelen van een cursus uitgaande van basisfunctionaliteit kan in ongeveer drie uur (vergelijkbaar met basiscursus WebCT)			S2				
16	10 Leren kennen van extra functionaliteiten in maximaal 12 uur				S3			
17								
18	STRUCTUUR CURSUSOMGEVING							
19	Algemeen							
20	11 Integratie met plagiatssoftware							
21	12 Cursusgerelateerde informatie kan uit een externe databron (zoals Osiris) worden gehaald		B2		S4			S4
22	13 Delen van een cursus openstellen voor personen buiten de UU (guest-users)							
23	14 Mogelijkheid om informatie toegankelijk te maken voor 'de hele wereld'		B3					
24	Inleveren opdrachten en feedback bekijken							
25	15 Docent kan bepalen voor wie ingeleverde opdrachten toegankelijk zijn (voor en na inleveren in te stellen)		B4					S5
26	16 Docent kan bepalen voor welke groepen ingeleverde opdrachten toegankelijk zijn (voor en na inleveren in te stellen)		B4					S5
27	17 Docent kan bepalen op welke datum ingeleverde opdrachten toegankelijk zijn		B4					S5
28	18 Inleveropties: na deadline niet meer in te leveren		B4					S5
	Functie+Wensen Noodzakelijk							

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk							
2		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint
3	Vraag	Noodzakelijk		Functionaliteit		Noodzakelijk	Mog te ontwikkelen	
28	Inleveropties: na deadline niet meer in te leveren		B4					S5
29	Inleveropties: bewerken tot de deadline toegestaan							S5
30	In één keer downloaden van een reeks bestanden door docent		B5					
31	In één keer downloaden van een reeks bestanden door student							
32	In één keer printen van een reeks bestanden door docent							
33	In één keer printen van een reeks bestanden door student							
34	Feedback geven (bijvoorbeeld via tekst; bestand toevoegen; cijfer / punten geven)							S5
35	Meerdere keren feedback kunnen geven							S5
36	Groepswerk 'als groep' kunnen inleveren							S6
37	Groepswerk als groepswerk kunnen beoordelen (één cijfer voor de groep toekennen)							S6
38	De groepsbeoordeling komt terecht in het 'gradebook' van de individuele student (van de betreffende groep)							S6
39	Mogelijkheid om (sub)groepen en individuen apart te benaderen							S6
40	Cijferadministratie							
41	Resultaten van toetsen en quizzes (enquêtes) worden automatisch ingevoerd in het cijferadministratiesysteem (Osiris)							S7
42	Items toevoegen die niet gekoppeld zijn aan een quiz of toets in de leeromgeving (bijvoorbeeld bonuspunten voor aanwezigheid of deelttoetsen)							
43	Door een quiz gegenereerd cijfer aan kunnen passen (overrulen)		B6					S7
44	Eindcijfer kunnen berekenen op basis van een zelf te bepalen formule							
45	Cijfers downloaden en uploaden als excelfile (cijfer per student)							S8
46	Studenten hebben rechten om alleen hun eigen cijfers te zien							S9
47	Onderwijsmateriaal							
48	Materiaal zoals afbeeldingen, cursussen en quizzes uit repositories kunnen importeren (m.a.w. voldoet aan de SCORM-norm)							S20
49	Docenten kunnen een overzicht krijgen over wie met welk onderdeel is begonnen							S21
50	Docenten kunnen een overzicht krijgen over wie welk onderdeel (met een toets) heeft afgesloten							S10

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk	Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint
2		Noodzakelijk	Basisfunctionaliteit			Noodzakelijk	Nog te ontwikkelen	
3	Vraag							
52	BEHEER CURSUSOMGEVING DOOR DOCENT							
53	<i>Algemeen</i>							
54	39 Per opleiding of afdeling een template voor een standaardcursus kunnen definiëren							
55	<i>Rechtenbeheer voor de eigen site</i>							
56	40 Als docent zelf gebruikers kunnen toevoegen en verwijderen							
57	41 Groepen van gebruikers kunnen samenstellen (bijv. via aanvinken)							
58	42 Zelf rechten van individuen, groepen en rollen kunnen bepalen							
59	43 Personen kunnen koppelen aan bepaalde rollen							
60	44 Rollen kunnen koppelen aan toegangsrechten tot bepaalde cursussen/onderdelen in de omgeving							
61	45 De docent moet loggegevens kunnen zien van de eigen cursussite							
62	46 De docent kan kopie maken van de cursussite voor offline gebruik							S11
63	47 De student kan kopie maken van de cursussite voor offline gebruik		B7					S11
64	48 Mogelijkheid om een compleet archief van een cursus te kunnen maken met ook studentinformatie (dus complete kopie)							S12
65	49 Archief van alle bestanden kunnen maken zonder studentinformatie							S12
66	50 Het format van het archief moet voldoen aan geldende standaarden (uitwisselbaarheid)							
67	51 Materiaal van de ene cursus eenvoudig kopiëren naar een andere cursus							
68	52 Taalkeuze op elk moment instellen							
69	53 Cursusomgeving aanpassen aan eigen wensen / behoeften (menu-structuur, lay-out)							
70	54 Meerdere bestanden in een leer uploaden		B5					
71	55 Informatie / items conditioneel vrijgegeven; op een bepaald tijdstip/datum		B4					
72	56 Informatie / items conditioneel vrijgegeven; voor een specifieke groep		B4					
73	57 Informatie / items conditioneel vrijgegeven; afhankelijk van afgeronde opdracht		B4					
74								
75	IN CURSUSOMGEVING MAAR OOK VAN TOEPASSING BUITEN DE CURSUS							

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk							
2		Faculteiten Noodzakelijk	Blackboard NG + Basisfunctionaliteit	Sharepoint		Faculteiten Noodzakelijk	Blackboard NG + Nog te ontwikkelen	Sharepoint
3	Vraag							
74								
75	IN CURSUSOMGEVING MAAR OOK VAN TOEPASSING BUITEN DE CURSUS							
76	<i>Algemeen</i>							
77	58 Intekenfunctie (voor bijvoorbeeld een opdracht)							
78	<i>Projectruimte</i>							
79	59 Versiebeheer bij documenten		B5					
80	60 Planningsfunctionaliteit		B5					
81	<i>Asynchrone communicatie</i>							
82	61 Discussieforum							
83	62 De 'threadstructuur' binnen een forum kunnen kopiëren of automatisch genereren							
84	63 Binnen forum cijfers toekennen aan bijdragen van de studenten							
85	64 Binnen forum beoordelingen van bijdragen van de studenten automatisch in het gradeboek opnemen							
86	65 Mededelingen							
87	66 Groepen definiëren							
88	67 Groepen mailen							
89	68 Outbox			S13				S13
90	69 Wiki's							
91	70 Weblogs							
92	<i>Synchrone communicatie</i>							
93	71 Chatfunctie							
94	72 'Who's online'							S14
95	73 Videoconferencing							S14
96								
97	FUNCTIONELE CRITERIA AAN DE ELO							
98	<i>Divers</i>							
99	74 Persoonlijke ruimte							

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk							
2		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint		Faculteiten	Blackboard NG*	Sharepoint
3	Vraag	Noodzakelijk	Basisfunctionaliteit			Noodzakelijk	Nog te ontwikkelen	
97	FUNCTIONELE CRITERIA AAN DE ELO							
98	Divers							
99	Persoonlijke ruimte							
100	Vakoverstijgend overzicht van uitstaande en ingeleverde opdrachten							\$22
101	Stemmen door middel van een poll							\$15
102	Integratie met stemlastjes (weergave stemming via ELO)		B9					
103	Zoekfunctie							
104	Samenwerken aan documenten		B5					
105	Helpfunctie (Online documentatie)							
106	Groepsruimte							
107	Deadline signalering							\$16
108	Mogelijkheid tot het vastleggen van online gedrag (inlog en handelingen van gebruikers)							
109	Openingspagina met persoonsgebonden informatie							
110	Enquêtes optie							
111	Zelftest (oefentamen) mogelijkheid							
112	Beschikbaar stellen van verschillende bestandsformats (o.a. mp3, screencasts, video, vod- en podcasts)							
113								

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en ELO's

		Dekking Noodzakelijke functies Blackboard NG + Sharepoint 51/51 -> 100%	Dekking Noodzakelijke functies Blackboard NG + Sharepoint 21/51 -> 41%
113			
114			
115			
116			
117			
118	*: Aangezien er geen statement afgegeven mag worden over toekomstige functionaliteit is er uitgegaan van Blackboard versie 8; reeds beschikbaar onder de huidige licenties van de Universiteit Utrecht. Enkele functies zijn echter alleen beschikbaar via het Content System dat niet in de huidige omgeving zit maar wel beschikbaar is.		
119			
120			
121	B1	Functionaliteit beschikbaar via Domains en Branding	
122	B2	SafeAssign (Software as a service) is inbegrepen in de licentie	
123	B3	Functionaliteit beschikbaar via "Community System entry pages"	Mening meerderheid respondenten
124	B4	Functionaliteit beschikbaar via "Adaptive Release"	Mening minderheid respondenten Geen of marginale waarde
125	B5	Basisfunctionaliteit in het Content System	
126	B6	Functionaliteit in het Grade Center	Evenveel meerderheids als minderheids responsies
127	B7	Delen van een cursus kunnen beschikbaar worden gemaakt	Evenveel meerderheids als geen of marginale waarde responsies
128	B8	Is te realiseren via het Powerlinks/Building Blocks programma	Evenveel minderheids als geen of marginale waarde responsies
129	B9	Mits te integreren via API's	
130			
131	S1	Dit is maatwerk, dit is ooit al een keer gedaan bij de HAN. Deze hebben content van BlackBoard gemigreerd naar SharePoint	
132	S2	Binnen SharePoint kunnen er zogenaamde sitemplates aangemaakt worden. Hiermee kan bijvoorbeeld een docent met enkele gegevens een nieuwe site / cursus aannemen. Hij/zij kan hierna natuurlijk ook onderdelen toevoegen of verwijderen.	
133	S3	Als Winvision geven wij cursussen aan contentbeheerders van SharePoint omgevingen.	
134	S4	Deze functionaliteit is al meerdere malen gebouwd bij andere klanten. Dit kan op twee manieren gemaakt worden. Er kan gebruik gemaakt worden van de BDC, dit is standaard functionaliteit, daarnaast kunnen er webparts gemaakt worden die informatie tonen uit externe systemen. Dit is zeker niet veel werk.	
135	S5	Binnen SharePoint is er een gratis module voor E-learning. Dit is de SharePoint Learning Kit(SLK). Met deze tool is het mogelijk elektronische opdrachten te versturen naar 1 of meerdere studenten. Daarnaast is het mogelijk om opdrachten na te kijken en terug te sturen. Standaard kan er binnen de SLK aangegeven worden wanneer een opdracht start en wanneer deze eindigt.	
136	S6	Momenteel biedt SLK geen groepswork, dit is relatief eenvoudig te maken. Dit zou gedaan kunnen worden met de zogenaamde teamsites binnen SharePoint. Studenten kunnen daar als groep werken aan bijvoorbeeld een document. Deze site zou dan beoordeeld moeten worden door de docent.	
137	S7	Resultaten vanuit de SLK (SCORM materiaal) kunnen doorgezet worden naar een cijfersysteem. Afhankelijk of er al webservices aanwezig zijn is dit relatief makkelijk te bouwen. Zodra er binnen de SLK een SCORM quiz gemaakt is en er automatisch een cijfer gegenereerd is, kan deze door de docent nog overruled worden. Dit is standaard functionaliteit.	
138	S8	Binnen SLK is het mogelijk om alle cijfers in 1 keer te downloaden naar een Excel sheet, dit kan niet omgekeerd en zal gebouwd moeten worden.	
139	S9	Cijfers vanuit Osiris kunnen persoonsgebonden getoond worden in SharePoint. Als er webservices vanuit Osiris aanwezig zijn is dit relatief eenvoudig te maken.	
140	S10	Als er gebruik wordt gemaakt van ExamExpert is dit mogelijk.	

Vervolg bijlage 2 Faculteiten, functionaliteiten en portfolio's

140	S10	Als er gebruik wordt gemaakt van ExamExpert is dit mogelijk.		
141	S11	Geen standaard functionaliteit, maar zijn wel add-on producten voor. Een voorbeeld is Colligo. Dit bedrijf heeft een applicatie gemaakt om complete sites offline te nemen. Kosten van dit product zijn ongeveer 150 dollar per gebruiker.		
142	S12	Dit zou opgelost kunnen worden met archiveringsproducten bovenop SharePoint. Hiermee kunnen bepaalde gegevens (bijvoorbeeld ouder dan 5 jaar) gemigreerd worden naar een archief omgeving.		
143	S13	Van de e-mail? Zo ja, dan standaard aanwezig mits Exchange gebruikt wordt.		
144	S14	Daarvoor kan Microsoft Office Communications Server gebruikt worden, deze integreert met SharePoint.		
145	S15	Kan een webpart voor gekocht worden, ongeveer 1000 euro		
146	S16	Moet ontwikkeld worden. Dit zou met een workflow gemaakt worden, als een opdracht bijvoorbeeld een dag voor de einddatum nog niet ingeleverd is dient er een e-mail verstuurd te worden. Dit is niet veel werk.		
147	S17	Dit is het uitgangspunt van het Winvision Digitaal Portfolio. Het is gebouwd op SharePoint, dus wie met SharePoint kan werken, werkt met het DPF. Er kan gezocht worden net als bij SharePoint.		
148	S18	Groepswork wordt een functie in de volgende releases van het DPF		
149	S19	Het lijkt hierop dat er al een keuze gemaakt is voor OMNI, Testvision of OMP. Wij hebben voor toetsen zoals al eerder gemeld ook een product genaamd ExamExpert. Dit is zeker geen standaard SharePoint functionaliteit.		
150	S20	SLK voldoet aan de volgende standaarden: SCORM 1.2, SCORM 2004, ClassServer content en elk ander materiaal wat binnen SharePoint opgeslagen kan worden, zoals Word, Powerpoint etc bestanden.		
151	S21	Binnen SLK wordt er getoond of een student niet gestart, gestart of klaar is.		
152	S22	Standaard SLK functionaliteit		

Bijlage 4 Faculteiten, functionaliteiten en toetsomgevingen

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk		Blackboard NG+	Sharepoint		Faculteiten	Blackboard NG+	Sharepoint
2	Vraag		Blackboard NG+	Sharepoint		Noodzakelijk	Nog te ontwikkelen	
3								
4	TOETSFUNCTIONALITEIT							
5	Gebruiksgemak voor docent en student							
6	94 Eenvoudige en intuïtieve userinterface							\$19
7	95 Eenvoudige en intuïtieve structuur							\$19
8	96 Bevat formulieditor							\$19
9	97 Formuleantwoord automatisch (en flexibel) nakijken							\$19
10	98 Opmaak in Microsoft Word kan worden mee gekopieerd							\$19
11	99 Clustering van vragen							\$19
12	100 Afdrukken naar Word/pdf mogelijk							\$19
13	101 Mogelijkheid van vraag-exclusie regels (t.b.v. hertentamen bijvoorbeeld)							\$19
14	Goede itembank							
15	102 Overzichtelijke leerboom bestaande uit meerdere niveaus							\$19
16	103 Docent kan eigen vragen afschermen		BS					\$19
17	104 Makkelijk doorzoekbaar		BS					\$19
18	105 Overzicht: in welke toets is deze vraag gebruikt							\$19
19	106 Eenvoudige metadatering waarmee het mogelijk is om ook op trefwoorden te zoeken		BS					\$19
20	107 Interoperabiliteit vanuit Osiris: welke studenten moeten de toets maken							\$19
21	108 Interoperabiliteit naar Osiris: welke punten hebben ze gehaald							\$19
22	Overig							
23	109 Diversiteit van vraagtypen (bijvoorbeeld multiple choice, true/false, matching, multiple correct, rangorden, hotspot, numeriek antwoord, algebraïsch antwoord)							\$19
24	110 Flexibiliteit wat betreft het format van numerieke antwoorden, bijv. 1.5 = 1,5 en 10000=10E4=10e4=10^4 etc.							\$19
25	111 Bijzondere vraagtypen: bijv. vragen met een numeriek antwoord waarbij dit antwoord binnen bepaalde marges kan liggen							\$19
26	112 Bijzondere vraagtypen: automatisch personaliseerbare vragen (door het numerieke deel van de vraag random te genereren (mogelijk binnen bepaalde marges). Bijv. de							\$19
27	113 Gebruik van multimedia in vragen, antwoord en feedback							\$19

Vervolg bijlage 4 Faculteiten, functionaliteiten en toetsomgevingen

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Enquête 1 ELO - Noodzakelijk	Faculteiten Noodzakelijk	Blackboard NG*	Sharepoint	Faculteiten Noodzakelijk	Blackboard NG*	Sharepoint	
2	Vraag	Faculteiten Noodzakelijk	Basisfunctionaliteit				Mog te ontwikkelen	
3	Vraag							\$19
113	Gebruik van multimedia in vragen, antwoord en feedback							\$19
114	Gebruik van applets in vragen, antwoord en feedback							\$19
115	Geïntegreerde toets- en itemanalyse en overzichtelijke rapportage (toets- en itemstatistiek)							\$19
116	Eenvoudig samenstellen van unieke toetsen via randomisering van vragen							\$19
117	Eenvoudig samenstellen van unieke toetsen via randomisering van antwoorden							\$19
118	Webbased (geen cliënt) ontwikkelen, afnemen en verwerken van een toets							\$19
119	De toets (het tentamen) via de toetsomgeving printen zodat deze schriftelijk kan worden afgenomen (lay-out, enz.)							\$19
120	Het programma kan de antwoorden op 'open vragen' beoordelen (automated essay toetsing)							\$19
121	Mogelijkheid om bij een automatisch makkelijke vraag de student een opmerking te laten toevoegen							\$19
37								Dekking Noodzakelijke functies
38								Blackboard NG*
39								Sharepoint
40								0/14 -> 0%
41								14/14 -> 100%
42								
43								
44	B5 Basisfunctionaliteit in het Content System							Legenda
45	Het kijkmetrop dat er aan een keuze gemaakt is voor QMP, revision of QMP.							Mening meerderheid respondenten
46	\$19							Mening minderheid respondenten
47								Geen of marginale waarde
48								
49								Evenveel meerderheids als minderheids responsies
50								Evenveel meerderheids als geen of marginale waarde responsies
51								Evenveel minderheids als geen of marginale waarde responsies
52								
53								
54								
55								
56								

*: Aangezien er geen statement afgegeven mag worden over toekomstige functionaliteit is er uitgegaan van Blackboard versie 8; reeds beschikbaar onder de huidige licenties van de Universiteit Utrecht. Enkele functies zijn echter alleen beschikbaar via het Content System dat niet in de huidige omgeving zit maar wel beschikbaar is.

Functie+Wensen Noodzakelijk / Functie+Wensen Prebtig

Bijlage 5 Webparts en add-ons voor SharePoint 2007 als ELO

In deze bijlage staat een overzicht van webparts die zijn ontwikkeld met/voor het Nederlandse hoger onderwijs. Een groot van deel van deze webparts bevindt zich nog in de testfase.

Het is niet duidelijk of instellingen die webparts hebben laten ontwikkelen, deze beschikbaar willen stellen aan andere instellingen. Ook is niet duidelijk wat de kosten zijn en wat er nodig is (specificaties) om de webparts in de ICT-infrastructuur van de UU te laten functioneren.

Winvision kan add-ons leveren, die aanvullend op SP kunnen worden gebruikt. In Nederland is weinig tot geen ervaring met deze add-ons.

Webparts beschikbaar via Winvision

- Portfolio, ontwikkeld met Hogeschool Inholland, licentie loopt via SURFdiensten.

Add-ons beschikbaar via Winvision

- Module voor E-learning: de SharePoint Learning Kit (SLK). Met deze tool is het mogelijk elektronische opdrachten te versturen naar 1 of meerdere studenten. Daarnaast is het mogelijk om opdrachten na te kijken en terug te sturen en een start en einddatum aan te geven.
- Exam Expert als toetsomgeving
- Offline werken met Colligo
- Deadline-signalering
- Stemmen door middel van een poll.

Webparts / functionaliteiten ontwikkeld en geprogrammeerd in het kader van het PARTNER-project van de UU:

- Tag cloud webpart
- Diverse functionaliteiten (ontwikkeld in .NET en C#) om SP-componenten samen te laten werken en gebruikers in de workflow te ondersteunen: er is een omgeving gerealiseerd die de samenwerking en communicatie ten behoeve van de creatie van Evidence Based Critical Reviews (EVCR) ondersteunt.

Deze webparts / functionaliteiten zijn in ieder geval beschikbaar voor de faculteiten die betrokken zijn bij het PARTNER-project als 'losse' component en/of als een onderdeel van een Virtueel Kennis Centrum.

Webparts ontwikkeld door Hogeschool Utrecht:

- Een koppeling Osiris SP voor het automatisch aanmaken van cursussites (testfase).
- Koppeling CRM SP voor het aanmaken van stage sites (productie)
- Een webpart 10 laatste cijfers uit Osiris (acceptatie)
- Cursussite en inleverbox (in ontwikkeling)
- Portfolio

Deze webparts zijn deels ontwikkeld door een externe partij (MACAW) en deels intern. De kosten zijn niet eenvoudig inzichtelijk te maken. In principe is HU bereid om met betrekking tot het ontwikkelen en delen van webparts samen te werken met UU.

Webparts ontwikkeld door Hogeschool Arnhem en Nijmegen:

- Navigatie webpart: SP is niet sterk in navigeren.
- Ledenberichten service. eenvoudige manier om mail te versturen
- Tabs: om in een 'site collection' tabbladen (functionaliteiten) aan te maken en van een eigen naam te voorzien.
- Eenvoudige toetsfunctionaliteit ten behoeve van formatieve toetsing. Opleidingen die uitgebreider willen toetsen maken gebruik van Question Mark Perception.
- ALE: webparts die het concept Virtual Action Learning ondersteunen (competenties, leerarrangementen, productenmap (portfolio), leerprocesanalyse, vraag en antwoord.
- Webpart met BB-look and feel, de meest eenvoudige functies van Bb (bronnen plaatsen, dropbox) zijn hierin ondergebracht.

Bijlage 6 Evaluatie werkwijze

Inleiding

Tijdens de uitvoering van het project, is de werkwijze op verschillende momenten en op verschillende manieren aan de orde geweest. In deze bijlage staan de belangrijkste bevindingen.

Doorlooptijd

Het project had een doorlooptijd van vijf maanden. Alle faculteiten gaven aan dat deze doorlooptijd erg krap is en dat dit ten koste is gegaan van representativiteit en draagvlak van het advies. Desondanks melden de meeste faculteiten dat een langere doorlooptijd waarschijnlijk niet tot andere resultaten had geleid.

Gezien het belang dat het college van bestuur hecht aan representativiteit en draagvlak was het beter geweest het project een doorlooptijd van één jaar te gunnen.

Faculteiten betrekken bij advies

Een belangrijk streven in dit project was om faculteiten zoveel mogelijk te betrekken bij het nadenken over gewenste ELO-, portfolio en toetsfunctionaliteiten en ze zelf (via de faculteitscontactpersoon) vorm te laten geven aan de interne werkwijze.

Het project is in deze opzet geslaagd: faculteiten geven in de afsluitende bijeenkomsten aan dat ze het idee hebben dat ze serieus zijn genomen en dat er goed naar hen is geluisterd.

Beschikbaarheid Bb NG en SP als ELO

In dit project stond de keuze tussen Bb NG en SP centraal. Ondanks het feit dat beide producten nog niet beschikbaar waren, is het project van start gegaan. Dit was een risico. Uitstel met een jaar had meer inzicht gegeven in de mogelijkheden van Bb NG, maar niet in die van SP. SP is immers geen leeromgeving en dat betekent dat er maatwerk nodig is.

Het beeld van de mogelijkheden van Bb NG is in de loop van dit project door een 'Roadmap' (beschrijvingen van nieuwe functionaliteiten) en door drie online sessies en een onsite-sessie aanzienlijk verduidelijkt. De leverancier speelde hierin een belangrijke rol met als nadeel een te gekleurd beeld, maar omdat Bb en WebCT reeds bekend zijn in de UU, kon het geschetste beeld door zowel docenten als studenten op waarde worden geschat. Omdat Bb NG gebruik blijft maken van dezelfde architectuur, kan Bb NG als een volgende upgrade worden beschouwd.

Het beeld van SP als ELO is, ondanks de proeftuinen met cursus-templates, een voorbeeld uit WebCT, en vier demonstratiesessies niet veel duidelijker geworden. Het projectteam vond het belangrijk te benadrukken dat SP een samenwerkingsomgeving is, waarin veel moet worden ontwikkeld om er een 'standaard' ELO van te maken.

De demonstratiesessies van SP zijn verzorgd door een docent/adviseur van de Hogeschool Utrecht, die SP goed kent en goed kon aangeven wat de consequenties zijn van een keuze voor SP als ELO. Omdat deze sessies de aanwezigen een te beperkt beeld gaven van de mogelijkheden, is de vierde sessie aangevuld met een demonstratie van Winvision (ontwikkelaar in SP).

Deze opzet (combinatie van gebruiker en leverancier met veel voorbeelden van ontwikkelde ELO-webparts) werkte beter.

Ondanks de niet-ideale omstandigheden, bleek het beeld van beide producten voor faculteiten voldoende om er (ongevraagd) een voorkeur over uit te spreken.

Nadruk op functionaliteiten in plaats van producten

Het uitgangspunt in het project was faculteiten zo veel mogelijk na te laten denken over de functionaliteiten die ze nodig hebben in een ELO-, portfolio- en toetsomgeving in plaats van hen een productkeuze te laten maken.

Het merendeel van de faculteiten heeft bij het opleveren van de vragenlijsten een memo toegevoegd, waarin ze een voorkeur uitspreken voor een van de twee omgevingen. Deze memo's geven aan dat er binnen faculteiten vanuit ervaringen met ELO's reeds voorkeuren zijn. Het projectteam vindt het belangrijk hier rekening mee te houden en heeft deze voorkeuren verwerkt in het advies.

Vragenlijst functionaliteiten

De vragenlijst bleek voor een aantal betrokkenen te moeilijk om in te vullen: er werden te vaak 'technische' termen in gebruikt (variërend van 'single sign on' tot 'weblogs'). Deze hadden toegelicht moeten worden. Ondanks deze kanttekening is de vragenlijst wel een goed hulpmiddel gebleken om de discussie over functionaliteiten in de faculteiten op gang te brengen.

De bijeenkomsten

De start- en afsluitende bijeenkomst werden door alle aanwezigen nuttig gevonden. Een enkele faculteit gaf aan dat ze in de startbijeenkomst graag meer had gezien en gehoord over Bb NG en SP. Hiervoor waren echter demonstratiesessies georganiseerd.

De afsluitende bijeenkomst met alle faculteitscontactpersonen²⁴, waarin het advies is toegelicht en verantwoord, werd eveneens zeer gewaardeerd. Omdat de rapportage nog in conceptvorm was, konden aanvullende opmerkingen worden meegenomen in de definitieve versie.

Samenstelling projectteam

Het projectteam is samengesteld uit vertegenwoordigers van de directie ICT, het Blackboard Consortium en het WebCT Consortium. Daarnaast maakten twee mensen vanuit het IVLOS expertisecentrum ICT in het Onderwijs deel uit van het projectteam (onder andere als projectleider).

Deze samenstelling vanuit verschillende invalshoeken is de discussie (en daarmee het resultaat) ten goede gekomen.

Conclusie

Voor verbetering vatbaar:

- doorlooptijd van het project (langer)
- vragenlijst functionaliteiten (meer toelichting).

²⁴ De bijeenkomst met deze contactpersonen is overigens in plaats gekomen van een afsluitende sessie met de resonansgroep (ICT-coördinatoren). Er zit veel overlap tussen ICT-coördinatoren en faculteitscontactpersonen.